

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Egész évre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Egész évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Rákóczi esztendeje.

— okt. 19.

A legnagyobb boldogság a földön: a hazának élni s meghalni a hazáért. Akit ez a dicsőség a nemzet választottai közé emel: a nevezetesebb lesz, mely zászlókon lobog; eszméje szárny, melyen gyarlósága porhüvelyéből az örökkévalóság felé repül; omló vérenek nyomán pedig a nemzeti lelkesedés virága takad.

Boldogok, akik vértanuságot szenvedtek a szabadságért, mert övék a nemzet áldása. S boldog a nép, mely hőseinek elszórt hamvai felett virraszthat a hálás emlékezet csillagfényével.

A magyar nemzetnek sok dicsőséges vértanúja van; de valamennyi közt a legnagyobb Rákóczi Ferenc.

Második Rákóczi Ferenc vére nem hullott a csatatéren, életét nem a hóhér oltotta ki; de mégis ő a nemzet legszentebb vértanúja. Rákóczi

a hazának élt és a hazáért halt meg. Rákóczi a hazafias önfeláldozás legtündöklőbb csillaga: az egész életét a magyar szabadságnak adta és lelkének halála magasztalta őt fel a nemzet legboldogabb vértanújává.

Rákóczi Ferencnél hűségesebben a hazát senki nem szerette; Rákóczi Ferencnél többet a hazának senki nem áldozott. Rákóczi a magyar szabadság kardja; Rákóczi a honszerelem oltára. Rákóczi a magyarnak vére, ereje, lelke, hatalma; Rákóczi: maga az egész magyar nemzet.

Ezért dobbant meg minden magyar ember szíve arra a hirdetésre, hogy az 1903-adik esztendőt a hazafias kegyelet Rákóczi fejedelem esztendejévé kívánja avatni.

Rákóczi hamvainak hazaszállítása, a kuruc harcok emlékének megünneplése, kuruc-kiállítás — ez a keret, melybe a nemzet hálás kegyeletét az eszme megérlelői bele akarják illeszteni.

Itt tehát nem politikai tüntetésről van szó, hanem a honszeretet kinyilatkozásáról; a szabadság legnagyobb magyar hőseinek megdicsőítéséről. Ez pedig olyan zászló, mely alá egy táborba gyűlhet az egész nemzet.

Nemzeti ünnep legyen Rákóczi emlékének megszentelése. Gyanakodó szem ne keressen mögötte alsóbb rendű célt, töredékes törekvések eszközévé senki letörpíteni ne merje.

Az országnak fáklyája, a közszellemnek pajzsa csak akkor lehet nemzeti ünnepeinkből, ha a történelmi önértetet izmosítják; azt az önértetet, melyből a múlt dicsősége sugárzik Árpád ivadékaira.

Igy avassuk Rákóczi esztendejévé a reánk elkövetkező 1903-dik évet és akkor az ünnep a magyar nemzet millióit testvéri ölekezésben, szent honszerelében egygyé forrva találja.

Emlébeszéd Ráth Károlyról.

Az ipartestületek nagyváradi országgyűlésén elmondta Szavay Gyula.

Ráth Károlyról akarok néhány emlékező szót mondani. Ráth Károly nem az az ember volt, akiről azt szokták mondani, hogy: támadt mint egy üstökös és ragyogván az ég bolton, szétrobbant mint egy meteor vaksötétséget hagyva maga után. Az ő néhai nevéhez nem sasszárnyakon tör fel a fantázia; szelid álló eszillag az ő emléke, mely az idők az évek leereszkedő kék fátylai mögül a messzeségből is mindig egyforma tisztaságban fog reánk tekinteni s nem hegyormokra szárnyal fel emléket megtisztelendő, a kegyelet, hanem borongva és merengve gyalog viszi el koszorúját a nefelejteses sírházhoz, ahol az a jó, ahol az a hü ember nyugszik.

Nem is nekem kellene ezeket az emlékező szavakat elmondanom itt, nem énnekem, aki a gyászoló rokonsághoz tartozom s akinek hangját az elfogódás fájdalma tompítja meg, hanem valami idegennek, aki hideg szívvel építi fel beszédét s művészsujjakkal játszani tud a fájdalomban rezgő hurokon.

Mi ujat, meglepőt mondhatok róla

és épen e társaságban, a közéleti rokonság e gyülekezetében, ahol közös küzdelmekben, reményekben és csalódásokban éltük át évek hosszú sorát, s ahol most a mikor a gyászbeszéd után való első családi összejövetelünkön képzeletbeli falainkra felhelyezzük tiszteletből az elhunyt családfelelő arczképét, csakugyan úgy álljuk azt körül, mint szokták ily esetekben a családtagok: kiengesztelődő békességgel, kegyelettel szelidséggel nézzük, nézzük, vonásait, míg csak a hideg vonások át nem melegülnek, s meg nem elevenednek, beszédesekké nem válnak, míg csak velünk társalgásba nem ereszkednek.

Ehhez a családi képhez — úgy érzem — csak szószaporítás itt minden képmagyarázat.

Itt áll előttünk, félig lecsukott szemével, ajkai körül annak a játszadozó, mondani kész mosolynak a nyomával, mely eleve bizalmat és bátorságot ébreszt. Simán foly a beszéde, hangja lágy tenorját érzelmek melegítik át, jelezve hogy szépen folyó szópataknak ere a szívből bugygyan ki. De folyásában nemcsak a meder partjainak virágait öntözgeti, hanem éles, nehéz argumentumok köves hajóit hordozza bizton, könnyedén, s viszi a meggyőzés révé felé, jelölve annak, hogy e bővizű folyam erős irányító ha-

talma ott székel abban a felső várban, melynek kidülledő kemény homlokcsontjából az akarat plasztikája domborodik elő s melyről a hitnek és fanatizmusnak valami makacs keveréke sugárzik le.

Nagy utnak kellett lennie amelynek százfélekép esiszoló iránya ezt a sugárzó plasztikát kialakította és sok szívének kellett lennie, hogy annak folyton folyó patakja e nagy ut tikkasztó sivársága közt ki nem apad soha s hogy e nagy uton a csalódások, balsikerek sziklagörgetegek között meg tudta tartani irányát mindig.

A nagy utat megtette, sok szíve, mély szíve meg volt, s akaratának értelmes keménysége csak a ravatalon porladt meg.

Járta, járta tanulásra szomjas, fiatalon maradt lélekkel, fáradhatatlan tagokkal, a kékegü délvídtől a ködös északig és Novgorodtól Chicágóig szélteben hozzászában át a világot a magyar iparnak ez az ideális vándorló legénye, hogy hazajöve remekléseit bemutassa a czéhnek, mely atyamesterévé tette.

Bujta, buvárkodta idegen nemzetek kiállításait, — hallgatta, bonczolgatta világgyülekezések tanácskozásait, — szemlélte, csodálta földet rengető műhelygépezetek járását, — vigyázta, tapogatt-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kelet-
 lemetes izü természetes
 hashajtószer.

Hajózható csatornák.

A Szabadság számára írta: ifj. Rác Lajos.

Olvashattuk a lapokban, hogy nemrég városunkban időzött Fekete Zsigmond miniszteri megbízott, tanulmányokat tenni egy oly hajózható csatorna létesítésére, mely keletről a Tisza felé húzódva Debrecen is érintené. Legközelebb pedig értekezlet is fog tartatni a városházán ez ügyben.

Orvendetesen látjuk, hogy Debrecen is bekapcsolódott egy ily nagyarányú tervezetbe, amelynek megvalósítása városunk gazdasági fejlődésére óriási hatású lenne.

De elfog bennünket a keserűség, ha eszünkbe jut, az utóbbi években a csatornák kérdése miatt mily sok meddő vita folyt hazánkban, dűlköztünk, mint rendes szokásunk, erőink és időnknek szócsatákra pazarlásában. De tenni?!

Pedig szerte a világon lázas munkában találjuk az országokat, a víziutak kérdése minden gazdaságilag jelentősebb államban napirendre került. Ez év elején egyik mágnásunk, aki különben kiváló közgazdasági munkásságot fejt ki, a csatorna kérdést járványos betegségnak, majd divatos jelszónak nevezte. És nemcsak hazánkban, de más országokban is vannak ily esküdt ellenségei ez ügynek, amely azonban dacára minden gáncsolásnak, diadalmasan halad előre.

Mert belátták mindenütt, hogy a vasutak, melyekbe milliárdokat építettünk, bár csodás fejlettségűvé tették a közlekedést, mindazáltal a forgalom igényeit nem elégítették ki minden téren csorbanélkül. Hogy csak egyet, a legjelentősebbet emeljék ki, ott van nagy csorbájuk az áruk szállításánál, ahol oly anyagok várnak messzebb szállításra, melyeknek

nagy terjedelmük és súlyuk dacára belső értékük nem oly magas, hogy a nagy vasuti szállítási díjokat elbirhassák. Ezek a mezőgazdasági nyerstermények.

Minthogy a vasutnak önköltségei nagyobbak és le alig szállíthatók, nálunk az államvasutak, közgazdasági érdekekből kedvezményi politikát követvén, igen sok nyersterményünk szállítására, egyéb nyereségeiből évenként nagy összegeket: *ráfizet!* A víziutakon a szállítási önköltség szinte felényi, ehhez képest e tömegáruk szállítási tételei olcsóbbak lesznek. Több számítást vizsgáltam már át e kérdésben és mondhatom, nem lesz lehetetlen a *megtakarítást egészen 50 százalékgig fokozni.*

Első sorban is mezőgazdasággal foglalkozó állam létünkre nem lehet egy ily kérdés közönyös vagy halogatható. Egyetlen kivézető víziutunk nem igen kedvező helyzetet ad. A Dunán le nincsen nyersterményeinkkel mit keresni, mind mezőgazdasági jellegű államban vezet. A Dunán fel: no, ez meg is szabja nyersterményeink utját! Ez is egyik ok, hogy nyersterményeink értékesítésében Ausztria piacaira vagyunk szorulva, A víziút olcsó, ezen indulnak el ez áruk vevőt keresni. Hát aztán merre vigyük másfelé?! Repüljünk a Kárpátokon át és rakjuk tutajra a Dunajecen? Vagy röppenjenek át gabonás zsákjaink a Karszt hegy-völgyein a quarnerói öbölbe?!

En édes honatyáim, akik keseregtek a mi szomorú gazdasági közösségünkön, ne hasogassatok tovább a közjogi hajszalakat, hanem ha már a Dunát nem tudjátok Fiume felé irányítani, *követeljétek legalább, hogy építsenek csatornákat, amelyek természetadta víziutaink hibáit megkorrigálják.*

Bizony mondom, ha az ország keleti részeit a Tiszával s a Tiszát

Csongrádtól Budapestig összekötő csatornák mellett (amely utóbbit már a nagy Mátyás király is tervezte!) a Drávát a Szávával összekapcsoló vukovár-samáci csatornát, végül a Kulpa szabályozással a Károlyváros-fiumei csatornákat megépíthetnénk, akkor nemcsak belső forgalmunk lendülne föl hatalmasan, de külforgalmunk is egészen más képet öltene, mindenekelőtt pedig mai alárendelt helyzetéből, közvetett jellegéből, szolgaságából fölszabadulna, gazdasági függetlenségünk oly erős támasztékot nyerne, amely megállana bármely külső politikai áramlatok ellenében.

Hogy olcsó víziut vezessen Budapestre és onnan a tengerig, az nem egy termelő vagy kereskedő osztálynak különleges érdeke, de egyenesen: *országos érdek*, mely nagyon közel áll létalapjainkhoz.

Mert azt nagyon jól tudjuk, hogy Ausztria, merre terményeink a Dunán olcsó utat találnak, ma még, mert olcsóbban kapja: jó piaca szállítmányainknak, sőt e tekintetben bizonyos szorosabb kapcsolat köti hozzánk. De azt is tudjuk, hogy Ausztria e helyzetből öntudatosan szabadulni igyekszik és hogy egyéb országoknak nyersterményeirehöz olcsón jutva, a miénk megvételére ne legyen szorulva, *a múlt évben június 11-én kelt törvényben* megállapították, hogy 1904-ben megkezdik építeni és 20 év alatt mulhatatlanul befejezik a következő csatornákat: a) Dunától az Oderáig, b) Dunától a Moldváig, c) az első csatornától a szabályozandó középső Elbéig, d) az első csatornától a Visztulához és Dniesterig.

E két utóbbi csatornázás hivatása lesz az agrárjellegű Gácsország termelését nagymértékben fokozni, ez által Ausztriát a behozatal alól nagyrésztben függetleníteni.

a munka jármában verejtékező ezerek vérlüktetését, — azok a hibás szemek mindent akartak látni, az a törékeny fizikum ott kuszott mindig az események forgatagában, tanult, tapasztalt s mint a szorgalmas méhe, jött vissza megrakodva a hazai kasba, melyben az ősi becsület tisztas munkája küzködött fafegyverekkel a világ vértezett, vaszott aczélfegyveres támadásával szemben s a maga körül alkotott álomvilágban, lehetetlen harcai közepette a multak fogyva-fogyó keresményét ette.

Mert álomvilág az, — hogy rosszabbat ne mondjunk, melyben például iparügyes harcainkat, vagy hadgyakorlatainkat végezzük. — Be vannak mutatva egymásnak: kisipar-nagyipar, mint hajdan: kurucok-labancok és a közös magyar kenyérhajon tengődő két tábor vádolja, gyűlöli, öli egymást, éppen mint hajdan amazok; míg biztos várából tábori látesővén meglegedetten szemléli az ostromlóknak egymást irtó hadát a régi ellenség.

Ugy vagyunk mi magyarok, hogy bár ezek az ellenségünk s testvérünk sehol, ellenségeink alá mi adjuk a lovat, uri negéddel türjük harácsolását, röstelünk felszisszeni arcpirító bántalmiért, de ha édes testvérünk ellenző hanggal a szavunkba vág: lángbaborulunk és engesztelhetetlen harcot harcolunk vele, mert minekünk az a legédesebb győzelem, melyet egymásba kötve egymáson nyerünk!

Ebben az álomvilágban mi iparosok, mostoha gyermekei e másnak termő földnek, hányszor összebujtunk, hogy mi magunk rendezgessük el ügyeinket s

készen adjuk azok kezébe, kik sorsukat intézik, hányszor fáradtunk ki az egymás ellen vívott harcokban ezeket az ipari népfelkeléseken, hányszor oszlottunk szét azzal a kivívott eredménynel, hogy végre mégis megoldottuk a kérdéseket és a mikor a külső élet levegőjének első fuvallata fölébresztett bennünket álunkból, akkor látuk, hogy amit megoldottunk hiszékeny álunkban volt az csak megoldva; hogy oda vagyunk mi kötözve, szíjazva, mint Mazeppa, egy idegen sors paripájához, mely száguld velünk, nem tudjuk hová.

Voltak-e a magyar iparnak évtizedek során ünnepei, örömnappjai? Itt vagyunk mindnyájan: ki emlékszik rájuk? En nem találok az emlékeimben. Egypár temetés volt a mi ünnepünk amikor soraikból kidőlt a másik és mi összejöttünk a fájdalmat megünnepelni. Ilyen gyászkeretek voltak a mi ünnepeink.

Eltemettük a mi nagy vezérünket, a vasminisztert, veszedelmet sejtő ösztönünk önkénytelen sugallatára százezeren kísértük árva gyermekeként, összezuzott szívvel a nehéz koporsót, eltemettük vezérkarának jeleseit, eltemettük a mi lánglelkű hadnagyainkat, Mudronyt és Társait, eltemettük Ráth Károlyt is, domboru sirjukon hideg kövek állanak s ezek azok a határkövek, melyek mutatják, hogy a magyar ipar sorsában történt valami. Egy-egy temetés.

Szegény Ráth Károly, a Te hosszú utad is ide vezetett, a sirhoz s a te örökön tervező lelked tömérdek építkezését is jobbára betemette az opportunizmus sivó homokjával a nyugoti szél, csak sirköved emelkedik ki magasan belőle. És

egy pár díszes épület, melyet erős alapokra raktál a melyekről, ha nem is nagyon le edificáló neved, mi tudjuk történetét s ha rájuk tekintünk homlokukról a te nevedet olvassuk le mindig.

Azon a hosszú uton, melyet megtettél, te becsületes gyalogos, ha eljötték a rövid pihenők, vajjon a reménytelenség nyomta-e a szíved, vagy a remény emelte? Törekedtél mindig a csúcsra és vitted magaddal mindig kívánságaink nagy terhét. Ezzel a teherrel nem ugrálhattál, nem kapaszkodhattál szikláról sziklára, hogy utad megörövidítsd. Gyalogszerrel kellett járnod, végtelen hosszúságu szerpentin utakon, közvetlen közlekedben állt sokszor a cöl, de sorsod tragikuma volt, hogy igazán el ne érhesd soha, lefelé fordult a szerpentin ut s meg kellett állapodnod a legközelebbi tisztáson, hogy morajló táborod zugásából lelkedbe vedd az újabb hangokat.

Ez a tábor-szervezet is a te lelked gondolata, te teremtetted s vezérkarat mindenha a te hadi tudományod és taktikád vezette.

Ez volt a talaj mindig melyből Antusként új erőt merítettél. És ez a talaj sem volt mindig az egyetértés és jóakarát sima köveivel kirakva. Az elkecserevésnek itt nyíltak meg zsilipjei, viharok zúgták át gyakran a tanácskozó teret, égett az indulat, egymás szavát nem értette a harsogó szenvedély, de fenn az ormon ül nyugodtan az elnök s mesterkezékkel, mint műszövő szedte össze a vita százszinű és száz felé ágazó szárait és szótt belőlük összhangot kereső enunciaciójában olyan szerves szó-

Az összes csatornák különben a belforgalom emelése mellett természetesen irányulnak a keleti és transatlanti termények olcsó utjai által a magyarországi bevétel a minimumra szorítani!!

Es mindez, bár tenger milliókra menő és szinte emberfeletti vállalkozás, nem ábránd, de a legkomolyabb terv, melynek végrehajtását két évtized alatt törvény biztosítja.

Mi pedig látni fogjuk néhány év múlva, hogy Ausztria csatornát vezet át a sziklaacsucokon, megküzdve irtózatossággal, hogy fogyasztását tőlünk függetlenítse. Mi szintén érezzük, hogy a közönség egy másik oldala és a természeti mostoha körülmények súlyos teherrel nehezülnek reánk, előttünk a példa, beszélünk is róla tömérdek, hogy fejünk zug belé — de tenni, olyan nagy koncepciójú nemzeti vállalatba fogni gazdasági függetlenségünkért, mint az annyit gunyolt osztrákok, arra mi nagyon . . . Pató Pálok vagyunk!!

Hogy ne is szóljak a Német birodalom előre haladt nagyszabású csatornamunkálatairól, tekintsenek csak a gazdasági tekintetéből is nagyon fejletlen Oroszországra: nézzék, mily hatalmas koncepciójú tervet bontakoznak ott kiöntudatosan, melyek megvalósítása után a nagy kolosszus gazdasági fejlődése rohamos, sőt meglehetősen nagy veszedelmes haladás útjára tér. A kisebb terveket nem is említve, utalok a tervre, mely a Keleti-tengert a Fekete-tengerrel Rigától Chersonig 85 méter mélységű csatornával akarja összekötni, melyen mélyjárati tengeri hajók is közlekedtetvén, e legrövidebb úton a keleti termények és északnyugati iparcikknek hatalmas kiserőldése fog keletkezni és a világfor-

galom irányában nagyot változtat, a mellett a többi csatorna hálózatokkal együttesen Oroszország belső fejlődésének erős emeltyűje lesz.

És szerte a világon lázas tevékenységet látunk. Lázas tevékenységgel kellene pótolni nekünk is évszázadok mulasztásait. Mi azonban csak gyülesezünk, amelyekben a komoly törekvés kábulva látja, hogy a szavak üres áradatában hogyan tetszeleg a feltünnivágás izgága-sága és hogyan gyámoltalankodik a kishitűség!! Mikor jön már egy erős áramlat, mely valamennyit elsöpörje?! Egy akció, amely tette válik?!

En uram teremtem: még meddig beszélünk?!

Lóvásár.

Irta: Maxim Gorkij.

Oroszágos vásár . . . Hosszu sorban, sűrű egymás mellett szekerek állanak. Ezer hang csap össze a levegőben, a mely tikkasztó és poros. Az emberek fecsegnek, alkudoznak, kínálgatnak, közben ki-kiválik az asszonyok élénk, éneklő hangja.

A kisoroszt ágyuval, a zsidót gyors-tűző fegyverrel, a cigányt mitrailleuse-zel lehet összehasonlítani. A tömegben a cigány fekete-barna testszínéről, fekete hajáról és ragadozó állatához hasonló fehér fogáról ismerhető meg, jellemző, szenvedélyes torokhangjai harsogva érik a fület, beszédjét alig lehet követni, Mozdulatai és taglejtései fürgék, az ember gyanakodva követi őket, gyors pillantásu sötét szeme a kékes-fehér golyóval ravaszsgot, fufangot mutat. Úgyes és hajlékony, akár a mesebeli

róka és úgy csikorgatja a fogát, akár csak az éhes farkas.

Négy cigány közrefog egy kisoroszt, rábeszélésük fogásaival, amelyekkel elárasztják, úgy látszik, megpuhították már. A lassu észjárásu oroszoknak olyan a feje, mintha malomkerék járna benne. All tétován, vakarja a fejbubját. Fialat lovat tart kantárszáron, amelyet ellepnek a darazsak, mint gazdáját a cigányok.

A csoportot nagy tömeg állja körül, amely kíváncsian, figyelemmel várja az üzlet lebonyolítását.

— Ugyan várj hát! . . . — mondja a kisorosz.

Mit kell itt várni! — feleli a cigány. — Minek várjak, mikor a vásárral semmit el nem érek. Hitemre, lovammal akár a kormányzó is elmehet Pétervárra. Olyan az én lovam! . . . És ugyan mit ér a tied? A két állat éppen csak annyiban hasonlít egymáshoz, hogy a tiednek is négy lába és egy farka van. És még hozzá micsoda farka? . . . Szénacsomó az, nem lófark.

A cigány dühösen nyul a ló farkához, megtapogatja, megnézegeti és beszél, egyre beszél. A fajtájából való megvető hangon mondják:

— Ugyan hagyd el, csak károd lesz, ha cserélsz.

— Ha károm lesz, az az én dolgom! Nem vagyok-e én ura a lovamnak és pénzemnek? Nekem ez az ember tetszik és szívességet akarok neki tenni! . . . Komám, imádkozzál!

A kisorosz leveszi a sapkáját s mindketten áhitattal keresztet vetnek . . .

— Isten adja ránk áldását! — szólal meg a cigány. — Itt a lovam, de tudd meg, hogy csak a jószívemnek köszönheted. Itt van és fizess rá öt kemény rubelt . . . Ez az egész! Na, csapj fel!

A kisorosz sulyos keze lecsap a cigány tenyerébe.

— Kettőt adok! — mondja hozzá.

— Negyedfelet!

— Nem, kettőt!

A cigány tenyere nagyot csattan a kisorosznál, úgy, hogy ez felszisszen s úzegeti a tenyerét, ép-e?

— Négy rubelt!

— Kettőt! — ismétli a nyakas kisorosz.

A cigány kezd bágyadni és ingerülten mondja:

— Menj haza az asszonyhoz és mond meg neki, milyen nagy számár az ura.

— Harmadfelet! — mondja a kisorosz.

— Hát imádkozzál!

Imádkoznak újra és felesapnak újra.

— Ne itt a jószág. Neked javadra, nekem káromra. Nem szándékom, jó ember, hogy akár egy garast is kivegyek még a zsebedből, ha már nincs pénzed. Adsz-e harmadfelet?

A kisorosz a fejét rázza és nézegeti a cigány nyomoruságos gebéjét.

vetet, olyan beszédes képet, hogy reá tekintve elesillapodott a háborgó indulat, mert a kész képen benne találta a saját kívánságainak is alkotó szálait.

Ezek és ehhez hasonló részletek, sikerek voltak minden esetre. Jó szívéért szerette mindenki, vasszorgalmát tisztelte az ország, szelleme fénye csillogott mindenütt, hangját az ország házában falai is visszahangozták, alkotó kezének nyomait intézmények viselik, mindig iparos volt, soha semmi más, és mindig meghívott szakértő a nagy betegségek consiliumain; sikerek voltak ezek, mondom mindenestre, de a ki őt egészen ismerte, lehangoltan állt ravatalánál s el kellett mondania magában, hogy egy hosszú, következetes, nemes és értelmes közpálya során egy Ráth Károly nagyobb sikereket érdemelt volna a sorstól.

Frissen hatolt sirján még ott hervadoznak koszoruink, szalagjaik arany mondásain révedez az őszi nap szele és susogva szállong velök feje körül a temetői szellő, mi azonban már megjelentünk, előbb, mint virágaival a hálás tavasz, előbb megjelentünk a temető rácseinál s

hangos szóval kérjük ki az enyészet birodalmából Ráth Károly emlékét, nevét, mert az a mi örökünk.

Amíg élt, lehetett rá eset, hogy lobogója alatt megoszlottunk s egymás ellen fegyvert emeltünk, utjában talán nem mindig követtük őt, de azon az úton, mely emlékéhez vezet találkoztunk osztatlan táborban valamennyien és sirja dombján kopjánkat leszurva, egymásra nézünk és egymás vállára borulunk, gyászban, kegyeletben egyesülő testvérekül.

Egyéb kincsünk sincsen, mint egy-egy szobor, egy-egy kép melyet ereklyetárunk számára megment a gyászban találkozó kegyelet, elhunyt harcosainknak folszedjük paizsát és fegyvereit s megilletődve helyezük el a magyar ipar harcosainak nemesi, ősi fegyvercsarnokába, hol utánunk következő ifjak me-rengő tanulságainak tárgyai lesznek azok.

A mai napon vezéri fegyverzet körül a csarnokba, vezéri alak helyezkedik el az ősök termének falán. Ráth Károlyé: hajtsuk meg előtte-mielőtt munkához fogunk — mély tisztelettel benső szeretettel minden lobogónkat.

AZ
ŐSZI és TÉLI
ujdonságok

teljes választéka raktárra érkezett. Cégünk elve csak „Frist Class” gyártmányok elárúsítása. Cégünk az országban az egyedüli, mely Lyon és Páris legelső leghíresebb gyárásaival közvetlen összeköttetésben áll; az általuk leköltött minták és minőségek kizárólag cégünk-nél szerezhetők be.

Minden egyes árucikknek

olcsó, de szabott ára

nyíltan, számokkal van jelölve, ennél fogva a tu fizetés teljesen kivan zárva.
Mintak a vidékre kívánatra bérmentve küldetnek.

Szénásy, Hoffmann és Tsa

SELYEMÁRUHÁZA

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. sz.

— Hármat és egy fertályt?
— Nem.
— No hát akkor az asszonyod így mondjon nem-et százszor is, ha egy tányér levest kérsz tőle . . . Adj három rubelt és a ló a tied . . . Ugy se jó? Nohát akkor adj annyit, amennyit akarsz és én az én jó pénzemmel és derék lovammal szegényebb vagyok.

Kicsérélik a lovakat és a kisorosz elvonul, kantárszáron vezetve nagy pejkancáját, amely merev lábaival egykedvűen kocog utána. Fénytelen szemével szomorúan nézi a néptömeget, amely bíráló pillantásokkal méregeti.

De csakhamar visszajön a kisorosz. Meggyorsította lépteit, úgy, hogy a ló alig tudja követni. Megszégyenülten és gyámoltalanul pislog maga elé.

A cigányok nyugodtan nézik, ahogy jön és valamit megbeszélnek az ő sajátosságos nyelvükön.

— Nem ér az alku, nem ment igazságosan! — mondja a kisorosz már messziről és rázza a fejét.

— Micsoda alku? — kérdi az egyik cigány.

— Ez a? . . . ti . . .

— Mi az?

— Várjatok csak! Ti . . .

— De hát mi az?

— Hát hagyjátok szóhoz jutni . . .

— Ugyan mi beszélni valód van még? — Valami csufondáros viccet mond a cigány, a tömeg neveti; a megcsalt kisorosz tehetetlenségében a tömeghez fordul az ügyével.

— Jó emberek . . . adjatok tanácsot. Fogatlan kancát adtak az én jó lovamért, a melynek minden foga megvan!

A tömegnek épp úgy nem kell az ügyetlen, mint a gyöngé ember. A cigány mellé áll.

— Hát nem volt szemed? — kérdezi a kisorosztól egy fehérhaju öreg.

— Ne állj szóba cigányokkal! — oktatja egy másik . . .

A rászédett ember elmondja, hogy belenézett a ló szájába, de a felső fogaira nem ügyelt s most kisért, hogy azok közül három hiányzik. Bizonyosan nagyot ütöttek egyszer a szájára és úgy vesztette el három fogát. Most már mire jó az ilyen ló? Enni nem tud . . . ezt látni a felpuffadt hasáról.

Két-három paraszt a tömegből a kisorosz pártjára áll most, heves szóváltás támad, de mindenkinél hangosabban pattog a cigány.

— Jó ember, mit kiabálsz, hát nem értesz te a lóvásárláshoz? Épp olyan szemesnek kell lenned, ha lovat vásárolsz, mint mikor asszonyt választol . . . Ha idehallgatsz, elmondok neked egy kis históriát. Volt egyszer három testvér, ketten okosak voltak, a harmadik tökfílkó . . . Az egyik amazok közül én voltam, a harmadik te vagy!

A többi cigány kiabál és kórusban buzgókodik azon, hogy igazat adjon a cimborának, a kisorosznak lustán felelgetnek, a tömegegyre nagyobb lesz.

— Hát most már mit csináljak, jó emberek? — kérdezte a károsult kétségbeesetten.

— Menj a rendőrséghez! — mondják neki.

— El is megyek! — feleli ez elszánt hangon.

— Megállj! — fordul most hozzá a cigány. Tönkre akarsz tenni. Tudod mit, adj három rubelt — és én visszaadom a lovadat. Nem akarod? Hát adj kettőt! Nem, hát akkor menj panaszra.

A kisorosznak azonban nincs nagy kedve ehhez, meggondolja a dolgot. Mindenfelől adják neki a tanácsokat, de ő siket és néma marad s valami elhatározást érlel magában.

Végre döntött.

— Hát ide hallgass — mondja mélabusan — legyen Isten maga a bírád. Add vissza a lovamat és tarsd meg a harmadfél rubelt, amit foglalónak kértél . . . Pestis, pokol pusztítson el, csak foszszál ki minél előbb!

A cigány meg is teszi és olyan arcot vág hozzá, mintha a legnagyobb jótéteményt követte volna el a kisorosz iránt.

— Ezek értik aztán! — mondják a kisorosznak és elszélednek, a cigányok tehetségének teljes elismerésével . . .

Egyről-másról.

— Budapesti lével. —

Irta: Lux Terka.

Budapest, okt. 18.

Szeretnek önök, nagyrabesült olvasóim pletykálni? Nem? Tisztelem az izlésüket. De pletykát hallgatni szeretnek, nemde? Isten őrizzen engemet attól, hogy önök valamennyien ellenséges álláspontra helyezkednének az opportunizmus nem éppen ideális irányu törekvésével szemben, akkor mi lenne a szegény krónikásból, akinek okvetlenül kell pletykálni és ha ez a krónikás a gyöngédemből való, akkor a kell-nél is hatalmasabb törvény szuggerálja a pletykázást: a muszáj. Kérem, az asszonyi nyelvnek muszáj forogni, mert ha nem forog, úgy jár, mint a használatlan tü, amely megrozsdásodik. Már pedig azt nem tételezem fel az olvasórol, hogy ellenségem volna.

Tehát, — ha a Marlitt és Benicky-féle romantika kedvelője volnék, azt ajánlanám önöknek, üljünk be egy budapesti szalon előkelően sejtelmes félhomályába és köszörüljük ott ki nyelvünket; de mivel se budapesti szalon nincs, sem az újságlapok hasábjain nem kívánkozunk el demokratikus helyükről — a gyékényről, — ajánlom, hogy mi se arisztokratikus kodjunk, ugyan ez most nagyon divat, ámbar ki tudná, hogy mi divat mostan? A kereszt, a kalapács, vagy Mózes könyve-e? Mindenikkel lehet boldogulni, — aki ért hozzá . . .

Tehát pletykáljunk: a szerelemlől. Nagyon vonzó és örök téma, azzal a becses tulajdonsággal, hogy télen-nyáron, szalonban és konyhóban, mindig és mindenütt lehet róla beszélni. Királynak és napszámosnak egyaránt kedves barátja ez a kis szárnyas legényke s mindnyájunk életében volt, vagy lesz egyszer

hozzá szerencsénk. Hatalmas kis betörő ő szentsége a szerelem, aki egyformán fittyet hány: márvány paloták hideg falaira, büszke várak vasalt kapuira és a csöndes kolostorok lemondó, bus fogadalmakra. Sőt a kor sem olyan távol-ság előtte, hogy nyilával el ne találná a negyven esztendő grófi páter és hasonló koru márkinő szívéét. Tessék! Micsoda romantika ebben a köszénporos, füstös században.

Pardon! Köszénről van szó? Szoritsunk csak helyet néki az elsőrendű téma mellett. Így: szerelem és köszén. Önök mosolyognak? Jól van, jól, de tessenek csak elképzelni, hogy egy amerikai szén-strájk mellett micsoda veszély fenyegeti a szerelmet! Ne lett volna csak szén akkor, mikor az Esterházy páter szívében lobbót vetett a szerelem, hajh, de azon minutában kialudt volna a fütetlen szobában!

S menjünk tovább. A halhatatlan és örökbecsű két gyöngyszem mellé füzünk egy harmadikat: a *hust*. Egész komolyan beszélek a szegény budapesti husevő kétlábuakat veszély fenyegeti. — Tizenhat fillérrel akarják megdrágítani a mészárosok és hentesek a husnak kilóját. Egyforma veszteség ez a barátságos kis hírecske egy a szegény emberekre, mint a fogorvosokra nézve. Ki az ördög fog ezután fogakat csináltatni? A pép-féle eledelt elfogyaszthatjuk fognélkül is.

De mit esont, vasba kell verni máma a pénzt! A kereskedelmi miniszter is egy millió koronát fizet Schlieknek, amiért az eskütéri-hidról leszedik a tornyokat. Sztrájkol az ifju, de rokkant hid is. Neki nem tornyok, lovas szobrok kellene. Hja, ilyen apró hiúságokban nyilatkozik meg a gyöngék ereje . . .

De szabad nekünk, mulatságos ügyekről is pletykálni, ugy-e kérem?

Hát hallgassanak ide. Három esetről fogok beszélni s igérem, hogy mind a három — asszonyi ruhákról fog szólni.

Ki tud egy dalt a *sleppről*. Oh, a VII. kerület első számú iskolaszékének elnöke: Zboray Béla, ő tud. Kéri a tanácsot, hogy tiltsa el a tanítónöket az iskolákban, a slepp viseléstől, vagy hogy adassék ki rendeletbe, hogy kapesolják fel a sleppüket. Oh, szent naivság! — Mintha a slepp ugyanis nem arra való volna, hogy az asszony felfogja mindig és mindenütt.

Menjünk tovább. Heltai Ferenc bizottsági tag, a közelmúlt éjszakák egyikén vagy aludt, vagy nem aludt, de aunyi bizonyos, hogy azt álmodta, hogy: *Casanova* című operett több részét az erkölcsökre nézve károsnak tartja és így a bizottság a darab előadását betiltja, vagy pedig: Küry Klára ne vetkeződjék, hogy ha már vetkeződik, tegyenek egy magas spanyolfalat a jelenet elé. S azt hiszik önök, hogy budapesten aggnóniáját éli az erkölcs? Tévednek. Büszkén hirdetem, hogy igenis, ma már Küry Klára spanyolfal mögött vetkőzik. Ha ugyan — vetkőzik. Igazán unalmas multság lehet egy jó öreg spanyolfal kedvéért.

Még tudok valamit; egy hölgyről, egy férjéről és egy sógorról. Legyenek nyugodtak, ruha itt is szerepel. Ismét

Mihalovics J. gyógyszertára a „Kigyóhoz“ Debreczen, Fötér, a városjazzal szemben.

Ajánlja: **Harmat-arczporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arcz-bőrt. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finogamsága által vetekedik bármilyen arcz- vagy rizs porral. Jól tapad s igen jól fed. — A Harmat-Crème a Harmat szappannal együtt használva az arcabőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. — (Kapható 3 színben: **fehér, rózsás s krém-színben**) mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja tovább következő arczporait: **Berlini Felpouder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy dobozára 1 kor. s 1 kor. 60 fill. — **Velutin Pouder** (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

megigérttem meg is adom. Sőt többet. Egy egész novellát mondom el. Hogy a történet nyári, arról nem tehetek, kárpótolva lesznek önök ezáltal, hogy morálja őszi.

Budapesthez közel, nyaral egy hölgy; a hölgynek van egy férje, a férjnek van két olyan fiú, amelylyel *hall* s van egy sógora, akinek elmondja amit *hall*. Jól van, se tesznek, se szólnak, csak összeszedik magukat és mennek a nyaraló hölgyhöz. Csöngetnek a kapun, jön a szakácsné és ijedten sikolt:

— Jézus! a nagyságos ur!

— Nyissa ki a kaput! — döngi a nagyságos ur.

— Nem lehet, — tiltakozik a kövér kerub.

— Mér ne lehetne?

— Mert . . . mert a nagysága öltözködik.

Természetesen, a férj nem azért okkupálta magának a férj jogait, hogy kívül maradjon a saját házában kapuján és berontott a villába. Berontott és a feleségét arcul ütötte. Ez eddig rendjén van. A menyecske is belé nyugodott. De abba már nem nyugodott belé, hogy a sógor arcul *köpte* és súlyos testi sértés miatt elítélte a sógort nyolczszáz korona büntetésre . . .

A viszontlátásra!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, okt. 18.

Apponyi Albert gróf, a Ház elnöke még ma is panaszszal kezdte meg az ülést. A bizottságok mindeddig nem alakultak meg és ezért még egy utolsó intelmet irányított le az elnöki emelvény magaslatáról. Némi alakosságok után megkezdte a Ház a kvótáról szóló kir. kézirat tárgyalását. Az első szónok *Beöthy* Ákos volt, a ki tagadhatatlanul nagy figyelemben kezdte meg beszédét, a melyet az egész Ház érdeklődéssel hallgatott meg. A kassai képviselő most sem tagadhatta meg merkantikus modorát és ezért nem egy kritikájában igazságtalan volt, de a mit az osztrákok hállatlanságáról mondott, abban egyetértett vele az egész Ház. Az egyedül álló politikust a függetlenségi párt támogatta, majdnem végig itt aztán kacéran a néppártra pislantott az egyházpolitika ellenes passzussal, de azért a szabadelvű tábor ellene tódult, a néppártnál pedig hatást el nem ért, mert az Ausztria szidalmi alatt elszállingózott a folyosóra.

A tárgyhoz még többen vannak feliratkozva. És hogy az ülés minél élénkebb legyen, négy interpellációt is meg kellett hallgatnia a Háznak, amelynek karzatai ma is zsufolásig megteltek érdeklődő közönséggel.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László.

Elnök az ülés megnyitása után bemutatja a beérkezett kérvényeket.

Madarász Imre és Rakovszky István mint az összeférhetlenségi bizottság tagjai letették az esküt.

Az elnök ezután felolvasta azon 80 képviselő nevét, a kik közül az összeférhetlenségi bizottságok esetéről kisorsolni fogják. A jegyzékbe Kemény János helyett, a ki már nem képviselő, Bethlen István grófot tették.

Neményi betejeszti a közmunkák létesítéséről szóló jelentést.

Elnök bejelenti, hogy Lengyel Zoltán az osztrák honvédelmi miniszternek küldött kir. kéziratot s illetve annak a hivatalos lapban történt megjelenése, Hellebronth Géza a kormányznak a kat. nagygyűlése való meg jelenése és Visontai Soma a tengerszem ügyében fognak interpellálni.

Következett a napirend:

A kvótáról szóló kir. kézirat.

Beöthy Ákos: Az ellenzéki lobogó becsületéért szólal fel, bár tudja, hogy a tuloldalt kapacitálni nem lehet. A kir. kéziratot sem alaki, sem anyagi szempontból nem fogadja el. Alaki szempontból azért, mert a kvóta megállapítása handbiléttel történt, de ilyen handbiléttel alatt érte az utóbbi időben a legtöbb csapás Magyarországot, mert ezzel nevezik ki a minisztereket is. (Derűtség.) A kvótát törvényjavaslat alakjában kellett volna megállapítani már azért is, nehogy az ország közjoga homályban maradjon. De nem fogadja el a kéziratot anyagi szempontból sem, mert ezt a magas kvótát az ország el nem viselheti. A 67-es kiegyezés szerinte már csődöt mondott, mert fenntartásának előfeltételei nem tartottak be. Szerinte ennek hármas előfeltétele volt. Az első az volt, hogy az uralkodóház hagyjon fel a hagyományos osztrák politikával, a második előfeltétel volt, hogy az ország ne osztrák bürokratákkal, hanem szabad nemzettel tárgyaljon és a harmadik feltétel az volt, hogy oly miniszterek üljenek a piros bársonyszékben, akik az ország érdekeit megtudják védeni.

Sorra veszi az előfeltételeket. Az uralkodóház ma sem hagyott fel hagyományos osztrák politikájával, pedig e politikát Solfermonál és Königrátnél nagy csapás érte. A militarizmus nálunk tultengésben van és szerinte ez az oka a hadsereg gyengeségének. Az osztrák hadsereget megverték a multban és megverik a jövőben. A mai rendszer ezért is rettene es, mert a hadügyminiszter senkinek sem felelős, temérdek pénzt követel és kap s a pénz elkalódva gazdája épügy nem akad, mint az eskütéri hid bajának. (Derűtség.) Az oka ennek az, hogy a kormány felfelé karsamadinerez s e többség úgy táncol, a hogy a kormány fütöl. Mi mindig testvériesen éreztünk Ausztria iránt. Kossuth Lajos 1848 márciusban az osztrákoknak alkotmányt követelt, nem is volt Bécsben ünnepelebb ember Kossuthnál, de követelményét a reakció nyomta el. A szabadságharc után osztrák és cseh

beamterek özönlötték el az országot. Frankenburg, akkori szellemes magyar író így szedte össze őket: Bamperl, Hamperl, Buberl, Huboda, Jahoda, Prohajszka, Zantocsek, Pantocsek, Raacsaszek. (Derűtség.) Minden testvéries érzelmünket és viselkedésünket azzal hállálták meg az osztrákok, hogy kizsákmányoltak bennünket és mindenkép izgattak ellenünk, hogy a kvótánkat felemeljék. Holott ezt a monarchiát esupán Magyarország egysége tartja fenn évek óta. Mi testvéri szellemet tartunk fenn, ők sivár, üzleti, sylocki szellemet. (Élénk tetszés.) A politikai tisztesség dolgában más a nézete az osztrák és más a magyar embernek. De hát ugyis minden hasztalan. Gazdaságilag együtt ugy sem boldogulunk. Fel is ut, le is ut, el kell válnunk és mondjuk rá: gyöngyház, ha leszakad lesz más. (Élénk helyeslés balról.) **Andrássy** Gyula óta nem volt szerinte céltudatos, önértetes minisztere Magyarországnak. Ez a kormány nem tudta megvédeni az ország anyagi érdekeit sehol. Ez az oka annak, hogy a kvótát minden tiltakozásunk dacára felemelték. Ez a palota sem nekünk való, akik Ausztria tartománya vagyunk és népünk szegény. Pirul is miatta, de az osztrákok örültek neki, mert még ezért is sürgették a kvóta felemelését. (Ellenmondások.) Nagyrabesüli Széll tehetségét, de nem ért vele egyet semmiképen, mert nem értheti el, a miként Széll akarja, a kör négyesgöcsítését: a Deákpárti politikának az osztrák politikával való kiegyeztetését. A kéziratot nem fogadja el. (Élénk helyeslés az ellenzéken.)

Vertán Endre: Pártja semmiféle kvótát sem fogad el. De e királyi döntés alakilag is érvénytelen. A kvótát a két félnek alkotmányos megegyezéssel kellett volna megállapítania és csak azután dönthetett volna a király. De a parlamentek nem is tárgyaltak. A kormánynak módjában volt törvényben megállapítani a kvótát, mégsem tette. Hogy Ausztriában nem lehetett tárgyalni, az épen a legnagyobb hiba, mert a 67-es törvény értelmében mi csak az alkotmányos Ausztriával állhatunk szóba és ha ez meg nem történhetik, akkor a kvótát egyáltalán meg sem lehet állapítani. Hogy a kvóta elviselhetetlen, hivatkozik Horánszkyra és Apponyira. De mit kapunk a magas kvótáért? A Gotterhaltét és katonai önkénykedéseket. A nagy kvótáért sehol megfelelő anyagi kárpótlást nem kapunk, holott Ausztriában a Wacht am Rheint éneklik, mi néman türjük a Gotterhaltét, de minden esetre hívek vagyunk az uralkodóházhoz és a monarchia érdekeit szívünkön viseljük. Egy ország, amely sem kulturális alapon, sem más tekintetben nem eléggé fejlett, gyűjti a garasokat, hogy az osztrák elvegye. Felveti a kérdést, hogy a királyi döntés törvényeink szerint igenis felülbíráható és ebből okszerűen következik, hogy a Ház határozhat a felett, hogy elfogadja-e a döntést vagy sem. Beszéde végén kiemeli, hogy az uralkodó mindig jó szívet volt az ország ügyei iránt, de tanácsadói elidegenítik tőlünk és azok befolyásának eredménye az országunkra oly káros és

Új műterem!

Van szerencsém a t. ez. közönség tudomására adni, hogy **Piacz-utca 34. sz. alatt, a m. kir. főposta mellett** nyitottam. **Bátorkodom megjegyezni, hogy nálam tényleg csakis művészi kiviteű képek fognak előállítani.**

nagyobb szabásu fényképészeti műtermet

Tisztelettel **Harth Gusztáv,** fényképész.

sérelmes döntés. A királyi döntést nem fogadja el. (Helyeslés baloldalon.)

Öt perc szünet után

Barta Ferenc: Szomorú jelenségnek tartja, hogy a midőn nemzet érdekről van szó, bizonyos felsőbb régiók mindent elkövetnek, hogy a nemzet akarata ne érvényesüljön. Volt e valaha olyan államférfiunk vagy van-e a jelenben, a ki a nemzet sérelmeit leplezetlenül tárja a dynasztia elé és tolmácsolja lenne a nemzet érdekeinek. Meghajlik a jelenlegi kormányelnök nemintericói előtt, de nemzeti bátorságát kétségbe vonja. (Helyes, ugy van.) A *pragmatica sanctio* világosan megállapítja a nemzet pénzmegajánlási jogát; ez egy kétoldalu szerződés, melyet mind a két félnek be kell tartania. Ha az Ausztriában jelenleg uralkodó züllött viszonyokkal a jelenlegi kormány nem tud sikerrel küzdeni, úgy mondjon le. Vagy van ennek a nemzetnek akarata vagy sem; ha van úgy kötelességünk annak érvényt szerezni, ha pedig nincsen, úgy várja be türelemmel végét. A királyi döntése törvénytelen és veszedelmes volna, azt most elfogadni, mert ez a presindes maga után vonná azt, hogy ez ezentul mindig így történne. A sérelmes döntést nem fogadja el. (Helyeslés.)

Tárgyalást félbeszakítják.

Következtek az interpellációk.

Welsersheimb kitüntetése.

Lengyel Zoltán azért interpellálja meg a miniszterelnököt, mert *Welsersheimb* osztrák miniszterelnöknek adott kir. kézirat a magyar hivatalos lapban is megjelent. Ezt törvénytelennek tartja.

Szell Kálmán miniszterelnök azt feleli, hogy a királyi kézirat nem az osztrák miniszternek szólt, hanem a katonának. Ezért jelent meg mind a két hivatalos lapban, így történt báró Fejérváryval is.

A választ **Lengyel** felelete és **Szell** viszonzása után a Ház tudomásul vette.

A kath. nagygyűlés.

Hellebronth interpellálta ezután a miniszterelnököt. Kérdi, miért nem jelent meg a kormány a katolikus nagygyűlésen?

Szell Kálmán erre azt feleli, hogy nem volt szándékosság benne, mert mint magánemberek megjelentek volna, hiszen a miniszterek is vannak olyan jó katolikusok, mint **Hellebronth**. De miután nem állottak szervezettel szemben, nem mehettek el. Ha meglesz a kath. autonomia és a miniszterelnököt funkcionáriusnak választják meg, el fog mindenkor menni a kath. gyűlésekre. (Eljenzés.) A választ a Ház nagy többsége tudomásul vette.

Ezzel az ülés véget ért.

Hétfőn folytatják a kvóta-tárgyalást.

A főiskola ifjúságáról.

Mozgalmak, Jogászok; theologusok, Akadémiai Kör, Jogász kör.

A Szabadság számára írta: **Kun Béla**.

Hova tovább, mind több-több érdeklődéssel fordulnak a debreceni közönség, társadalom és az irányadó körök a főiskola ifjúsága felé s élénken tudakozódnak annak működéséről, mozgalmairól s alkotnak maguknak képet és meggyőződést arról, hogy az ifjúságnak egy-egy felbuzdulása, mozgalma a célokat és eredményeket tekintve mennyiben helyes, üdvös s mennyiben hordja magában a kivihetőségnek, a valósulásnak s az ebből háramló erkölcsi haszonnak feltételét. Következése ez a fokozatos érdeklődés annak, hogy a múlt évek ifjúsági küzdelmeiben a debreceni ifjúság magára hívta nemcsak Debrecennek, hanem a fővárosi sajtónak s az országnak figyelmét, de ettől eltekintve még inkább következtése annak, hogy az ifjúság a jogász-segítő egyesület elnökeinek s azok működésének közvetítésével a társadalommal, a külvilággal érintkezik, összekötő kapcsolatot tart fenn már évek óta s lépésről-lepésre küzdve lelkes és hosszú munka és tevékenység folytán belenövelte a nagyközönség lelkébe azt a tudatot, hogy még egy olyan nagy, gazdag, hatalmas városnak szemében is, mint Debrecen, — büszkeség és kincs az ifjúság.

Ezzel az ifjúsággal kapcsolatban s a fenti szempontokból akarok mondani egyet mást, mint a ki teljesen ismerem összes mozgalmainak összes rugóit.

A mint az ifjúsági lapból, a Debreceni Főiskolai Lapokból olvasom, bár e lap békét hirdet, mégis harcot és viszálykodást okoz cikkeivel, melyekben vagy „elhamarkodottsággal vagy roszakarattal” nevezi a Jogász Segítő Egyesület elnökének amaz indítványát, tervét, mely a jogászok számára egy barátságos otthonnak, egy társalgási és szolid szórakozási helyiségnek, az u. n. Jogász körnek felállítását és berendezését célozza. Ezzel szemben a D. F. L. egy külön akadémiai kör mellett tör pácát, melyben jogászok és theologusok együtt volnának. Szép terv mindkettő s az akadémiai köré a régiebb. Annak idején, mikor még az ifjúság kötelékébe tartoztam, mint második éves jogász én is részt vettem az Akadémiai kör felállítását célzó mozgalomban, azzal a fiatalos hévvel és lelkesedéssel mint szokták azt a második és többéves jogászok, szigorú mérlegelése nélkül a kivihetőségnek, a valósulásnak s az ebből háramló erkölcsi haszonnak. Mint az akadémiai körnek mostani hívei, mi is azt akartuk, hogy a főiskolában működő összes egyesületeket egybeolvasztván, azok mint szakosztályai szerepeljenek a legfőbb egyesületnek az akadémiai körnek, melyben jogászok és theologusok együtt legyenek. Ezt a tervet azóta évről-évre felújították, de kivinni nem tudták. Abba az igazságba mint akadálykőbe botlott bele ez a terv, a mibe az életben nagyon sok más terv belebotlik, t. i. hogy eszmeileg szép, de

valóságban alig kivihető, ha pedig ki is viszik, az erkölcsi haszna nem lesz teljes, mert az érdekösszeütközés s az ebből származó káros hatás elkerülhetetlen. Az akadémiai kör a most fennálló ifjúsági egyesületek eddig fenállott, némelyiknek mint a Magyar Irodalmi Társulat, évszázados autonomiáját megszüntetné, tőkájüket összesítené s eddigi szilárd alapjukról a pénzvonás által lemozdítván őket, alapszabályaikat megsemmisítvén, egy messzelebegő ideális célért belesodorná őket egy olyan állapotba, mint a milyenben van az, a ki tengerre száll s a ki sohasem tudhatja, hogy még ha kedvező szél mellett, duzzadt vitorlával indult is el, elérje a tulpart kikötőjét s ha elér is, nem megtépdese, meg ronsolva-é, ama késői bánattal, hogy jobb lett volna el sem indulnia.

Igy van az ifjúság is az Akadémia körrel.

En, hosszas ifjúsági működésem alatt szerzett tapasztalataim folytán megmondom nyíltan, hogy ha elér is az ifjúság ama bizonyos kikötőt, ha megalakítja is az akadémiai kört, vissza fog onnan kíváncsozni, zavartalan, tiszta áldás és tartós béke, a melynek szárnyai alatt igazán fejlődhetnek észben és szívben, nem lesz a munkáján, nem lesz meg az az erkölcsi haszon, mit messzekiható, nagy lépések után méltán el lehet várni, cserében és viszonzásul az áldozatokért, melyeket tettünk.

Az akadémiai kör első és főalapelve az, hogy a jogászok és theologusok közös otthonban egyesüljenek. Ezt hirdetem annak idején én is, mert gondoltam, hogy az ellentéteket, melyek több körülményből kifolyólag jogászok és theologusok között mindig voltak, vannak most is s melyek már sok torzalkodást veszekedést okoztak közöttük, egy közös körben el lehet enyészteni s igazi testvériesülést lehet létrehozni. Ennek ideálisabb célt gondolni sem lehet, most is azt mondom, hogy ezt érdemes volt zászlóra írni, érdemes volt érte beszélni, ekkéket írni, küzdeni, de azt is mondom egyuttal, hogy e cél ha a kivihetőségről, a valósulásról van szó, ha az ideális felhevülés mellett tért adunk a reális mérlegelésnek, akkor ez a cél zátonyra jutott.

Bántani a theologus ifjúságot nem akarom. A mi az ő joguk, az az övék és épen olyan sérthetetlen, mint másnak a joga. Megrövidíteni őket, — ahoz nincs sem gondolatom, sem szándékom, sem hatalmam. De megmondani velök szemben is az igazat, a nyílt szót — ez vele jár a tollammal.

Engem 3 évi ifjúság vezető működésem arról győzött meg, hogy nemcsak hogy egy olyan körben, mint az Akadémiai-Kör, szép békességben meg nem lehetnének jogászok és theologusok, hanem még a nélkül is elkerülhetetlen az összekoccanás közöttük, elsősorban azért, mert az olyan egyesületekben, mint a milyen pl. a Magyar Irodalmi Társulat, hol jogászok és theologusok vannak együtt, a theologusok mindent az ő szempontjukból, diáknyelven ugynevezett „theologus” szempontból fognak föl

Orosházi hazikenyer sütőde. Sütőde: Piac utca 79.

Van szerenesénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy sütődénket megnagyobbítva még több kemenczét állítuuk fel, a melyek jövő hét végén elkészülnek, a mikor a házhoz hordást is megkezdjük.

Főelárusítás: Simonffy-utca 2. Városi bérház, a husárucarnokkal szemben.

mikor egyes személyekről és határozatokról van szó; másodsorban azért, mert olyankor, mikor a jogászság számbeli fölényéből kifolyólag mint vezérlő tényező akar valamit, a teológusok elég helytelenül a maguk megrövidítését vonván le ebből következtetésül, mint már számtalan példa mutatja, mindig készek a civódásra; harmadszor pedig azért, mert a teológusok abból kifolyólag, hogy az ifjúság nem tudja a vérét, a hirteleni fellobbanását megtagadni, mindig átlépnek pro és kontra tevékenységükkel arra a térre, mely már nem is az ő terük, hanem kizárólag a jogászoké. Mindhárom esetre van példám elég. Annak idején, mikor a Debreceni Főiskolai Lapokat szerkesztettem, hónapokig folyó, gyűlölségig menő hajszát vezettek ellenem a teológusok azért, mert a lap hasábjain nyíltan meg mertem mondani a specificatio kérdésénél szemőkből az igazat, ekkor ők egyetemlegesen összeállván a jogászoknak ellenem levő töredékével, szerkesztői állásomtól meg akartak fosztani, ez nem sikerült ugyan, de a Magyar Irodalmi Társulat az évi működését igen megbénították a jogász és teológus kérdéssé fajult veszekedések. Aztán mikor először a J. S. E. elnökévé választottak, az ellenpárttal együtt korteskedett ellenem a teológus ifjúság zöme; mikor az országos diákkongresszus volt Debrecenben annak megtartása elé először akadályokat gördítettek s neheztelesüket többször kifejezték csupán azért, mert a mozgalmat az én vezetésem mellett a jogászok kezdték s vitték döntő befolyással, nem pedig a szenior és ők s végül azt sem lehet eltagadni, hogy az ideijogászelnök választásánál is befolytak az egyik jelölt mellett s a másik ellen.

Félreértések kikerülése végett megjegyzem, hogy nekem mind a két jelölt régi jó ismerősöm és barátom volt és mint az ifjúságon kívül álló egyén, egyik mellett és ellen sem tettem egy lépést sem, de azt is megjegyzem, hogy mind a két jelöltnek és vezető embereiknek szájából személyesen hallottam azt, hogy programjuk egyik csuespontja lesz, hogy kivívják a jogászok számára azt, a mi őket számbeli fölényük s ebből kifolyólag vezérszerepre hivatottságuk folytán az ifjúsági élet mezején megilleti s mlg egyrészt tiszteletben tartják a teológusoknak jogait, de másrésztől nem engednek át nekik egy talpalatnyi tért sem abból, a mi a jogászoké.

S most mit látok? A bukott párt a teológus ifjúsággal karöltve állást foglal az Akadémiai-Kör mellett s elejti a győztes párt által felszínre vetett Jogász-Kör eszméjét, sőt nemcsak elejti, de az egyik tagja által, ki az iskolának legkiválóbb növendékei közé tartozik, szerkesztett D. F. Lapok egyenesen megvádolja és meggyanusítja ifj. Ozory Istvánt, a megválasztott elnököt, amiért a jogászok számára otthont akar teremteni.

A debreceni közönség és az irányadó körök bizonyára nem szívesen vesznek erről tudomást. Látszik, hogy a bukás folytán visszamaradt természetszerű keserűség s a személyi ellenszenny ejteti el a jogászság egyrészt szemében azt a tervet, mely az egész jogász ifjúság egységesítését, üdvét és jövőjét munkálja, egy közelebbi, kivihetőbb célt tűzven ki, mint az Akadémiai-Kör, abból indulván ki: elégedjék meg a jogász ifjúság azzal, ha a saját tagjait összefűzi, jogász s jogász között testvérkezet fogat s ne akarjon mindenáron jogászok és teológusok számára közös kört, hol a mondva csinált összeforrasztgatás mellett

az érdekellentétek mindjárt az első alkalomkor megtermik a bomlást vagy legalább is az egyenetlenséget.

A ki meggondolja, hogy választás után helyre kell állani a törvényes rendnek és a szivnemességhez tartozik ennek a törvényes rendnek érdekében a saját egyéni rosszérzésünknek vagy fájdalomunknak a háttérbe szorítása s a ki végigtekint a jogász és teológus ifjúság közös és nem közös működésének eddigi évein; az feltétlenül belátja, hogy nekem igazam van, akármelyik pártól való volt is, belátja a nélkül, hogy a teológusokat sértene.

Kérdem, mint lenne az Akadémiai-Körnek a tisztikara? Ki lenne az elnök? A szenior nem lehet, mert az megnyergelése volna az ifjúság szabad akaratának. Tehát egyik évben jogász, másik évben teológus? Erre nézve a ki szível-lelékkel a jogász ifjúság tagjának vallja magát, nem felelhet mást mint ezt: Be kell látnom, minden évben nem lehet jogász az elnök, tehát fel váltva kell lenniök, de az meg nem lehet!

Nagyon természetes. Az emberi természet erényszámába menő gyöngéi közé tartozik, hogy első az „én.” Azt meg már épen az életokosság írja elő, hogy a számbeli fölényből, tulsulyból folyik, mint következmény: a képviselői előny. Lemondani olyanról, a miről érezzük, hogy bennünket megillet: bádarság. S ha vannak helyzetek mikor mégis le kell mondanunk, hát akkor ne vigyük bele magunkat abba a helyzetbe s akkor nem kell lemondanunk.

De menjünk tovább. Vegyük, hogy az elnökség kérdésén túl vagyunk. Jön a többi baj. Előre megmondom, hogy az Akadémiai Körben sohasem fog egymással szemben állani két olyan párt, melynek mindegyike felváltva foglaljon magába jogászt és teológust hanem igenis lesz, alakul a körülményekhez képest egy jogász párt a zöm s egy teológus párt, melylyel egyesül a jogászok töredéke. Így aztán lesz mindig hecc és hecc. Ezt mutatja a tapasztalat. Nem is csuda. Az emberi társulásnak törvényeiben rejlik, hogy két lonlok-egyenest ellentétes pályán működő elemet igen nehéz áldásos összműködésbe hozni. Más a pálya, más a hivatás, más a gondolkodás. A maga nemében lehet igen derék, nemes mindakettő és egyiknek sem hibája, ha nem tagadja meg magát: én jogász, én teológus vagyok. Sőt nem is szabad magát megtagadnia! Am ha nem tagadja meg, akkor nincs az Akadémiai Kör, melyben e két elem tartós eredményeket, és békét tudjon felmutatni, mert nem szabad elfelednünk, hogy drága, de hirtelen lobbanó életanyaggal: ifjúsággal van dolgunk.

Ezekből kifolyólag én csak üdvözölni tudom a külön Jogász-Kör eszméjét és az eszme felvetőjét. Én annak idején nem vethettem fel, mert nem volt még teljesen felgerjesztve s nem volt megizmosodva a jogász ifjúságban szunnyadó erő és akarat. A mit mi a jogász ifjúság nevében és hasznára, olykor dícséretére végeztünk, az pár embernek tulfeszített munkája volt. Ezek kellették hozzá, míg a nagy egész megmozdult és működésbe jött. Most a jelek azt mutatják, hogy így van. Mint hallom, az alakítandó Jogász-Kör ivét a nagy többség, 170-en aláírták. Ez a szám imponáló. Magában hordja a diadal csiráját. A ki jogász, nem is lehet ellensége ez eszmének. A ki pedig ellensége, az megvágja a saját karját,

hogy ne tudja jól felemelni, megvágja a saját lábát, hogy ne tudjon jól járni s a falba üti erőszakkal a fejét, hogy ne tudjon jól gondolkodni.

A ki pedig teológus, mindent mondhat, csak azt nem, hogy e mozgalom ő ellenök van. Nélkülök van, de nem ellenök. S ezért haragudni nem szabad. A boldogulás alapelvee, hogy a kiket az életsors egy pályára hozott, egy működési térre utal, egy hivatásnak szolgálatában visz majd előbbre, azoknak már kora ifjúságokban legelső és legfőbb teendőjük legyen, hogy szerves egészben egyesüljenek. Ugyanezt megtehetik a teológusok is s a jogászok nem fognak érte haragudni.

Végeredményben az Akadémiai-Kör sok szép cél mellett csak bonyodalmaknak és áldatlan tusáknak melegágya lenne, a Jogász-Kör pedig ugyan csak sok szép cél mellett egyszer s mindenkorra elejét venné ama bonyodalmaknak és áldatlan tusáknak.

A hétről

A Szabadság számára írta: Szatyi.

Ha megboldogult Tóth Kálmán számos évekkal ezelőtt nem konstataálta volna, hogy *fütyöl a szél* minden olyan esetekben, mikor az *idő már őszre jár*, úgy bár költői inlet nélkül, de tántoríthatlan és teljes meggyőződéssel én lennék kénytelen kijelenteni, hogy a szél elmaradhatlan tarozéka a virágrabló őszi időjárásnak. Hogy úgy mondjuk végrehajtó közege a hervadásnak s részben fütyörészve, részben hahotázva, de minden körülmények közt könyörtelenül tépázza meg a hervadt lombokat s halotti tort ül a bimbójukba hervadt virágok felett.

Ilyen formán áll a dolog most is, mikor már, mély bosszuságára Debrecen város utcáseprő karának, igen sürjen hull a levél a makadam járdákra s mikor ez utca-szemét felett könnyeket hullat Debrecen számos, még az ismeretlenség homályában bujdokló költője, akik megbecsülhetetlen gyújtópapírossal látják el a mi szerkesztőségünk papirkosarait is.

De mint az elmúlt hét eseményeiből magasan kiemelkedő közigazgatási bizottsági ülésekből is kiténik, az ősz rányomja bélyegét még a hivatalos aktákra is s *Losonczy* Almos vármegyei és *Sárváry* Gyula városi tisztii főorvosok bár prózában, de még is némi rezignációval jelentik, hogy a *légző szcrvek hurutos bántalmái* vörös fonalként húzódnak végig közegészségügyi viszonyainkon, a beállott ősz miatt.

Szógyi Gina énekesnőtől kezdve, le egészen e sorok szerény írójáig, természetesen sok galibát okoznak a különböző hurutok Debrecen társadalmi életében, mint ezt a néptelen déli-korzók igazolják s az első színházi műsorváltás is erre a bajra vezethető vissza. De nem csak a koloratura válik kellemetlenné, ha hurutosá lesz, hanem *Derblay* Fülöp romantikus mivoltából is sokat levon a nátha s igen élvezhetetlenek az olyan Melindák is, akik idült tüdőcsueshuruttal kénytelenek alakítani.

De bágyadt, szintelen lesz a hervadásban a komikus kedélye is, a ki pedig nyáron bizonyára nagyobb sikereket ért el — *Máté-Szalkán* s aki *Loriot* őrmester szerepében nem tudja úgy megkapcspatni a debreceni közönséget, mint az *ada-moholi* intelligenciát.

És e miatt bizony kár bosszankodni a kritikának, mert hát virágfakadás

idején nem gondolunk a halálra, bármint emlékeztessen is bennünket arra Hamlet apjának szelleme, deigy levelek hullása idején, a herbateás korszakban, még ha Bánk-bán nem figyelmeztet is bennünket a mulandóságra, akkor is önkéntelenül eszünkbe jut, hogy eljöhét még az az idő, mikor az inggallérunkon felül levő s finom nemez kalapjainkat tartó testrészeinkkel vigan fognak tekezni a meráni ifjak vagy mások, az élet ravasz körülményeihez képest, — bármint is ragaszkodjunk az élethez.

Pedig hogy mennyire ragaszkodunk, bizonyítja a Gyarmati uram esete is, aki református léttére hosszú napon a zsidó templomban imádkoztatott a szép leánya felgyógyulásáért. A min különben nem is csodálkozhatunk, mikor ma-holnap a politikai álláspontok hőmérője is a felekezeti kérdés lesz. A hány lsten, annyi politikai pártalakulás. Csoda-e, ha a szegény ember belezavarodik a doglogba s végig könyörgi valamennyi Istent, ha áldást kér a munkájára. Hiszen a katolikus, református és zsidó Istenek közt különbséget tesznek a modern kor hamis prófétái.

Es majd csak mikor eljön a mi életünk őszi hervadása s az elmulás leszedi a mi életünk fájának virágait is, akkor fogjuk igazán megtudni csak, hogy Gyarmati uram felesleges munkát végzett az elmúlt hosszú napon, mert igazuk van az egy Istent hívőknek, mert egy az Isten, hívják bár Jehovának a zsidók, Urnak a keresztyének s Allahnak a muzulmánok.

Ágról-ágra.

A gazdátlan tárgyak.

Temesvárról jelentik, hogy a Nagy-Szt.-Miklósról jövő vonat egyik kupéjában egy gazdátlan ujjat talált a kocsi-tisztító.

(A 2187. sz. vonat berobog.)

Kalauz: Főnök urnak alázatosan jelentem egy utas a másodosztályu kocsiiban felejtette a fejét.

Főnök: Mijét?

Kalauz: A fejét!

Főnök: Hallatlan, milyen könnyelműek ezek az utasok! — Hol szállt le a tulajdonos?

Kalauz: Azt hiszem Ladányban. Talán már sürgönyözött is! . . .

(Bemennek az irodába.)

Másik kalauz: Főnök urnak alázatosaa jelentem egy harmadik osztályu utas a paktartón felejtette a Mauthener diadalát . . . azaz . . .

Főnök: Értem, értem!! . . . Nem első eset! . . . Tegye spirituszba és küldje be a rendőrségnek!

Másik kalauz: Értem instálom!? — (magában:) Spirituszba? — hogy a csodába ne!! (A spirituszt nagy szigorral megissza.) Így ni! — Jó lesz neked kutyviz is. (Bepakolja a talált tárgyat, és beküldi a megvizsgáló hivatalnak.)

II.

(Étterem. Utasok, pincérek, két hetes pörkölt.)

I. Utas: Pincér, egy Ransztikket!

Pincér: Igenis krmásson!! Zonnal! (Elrohan, visszatér egy porció pörkölttel.) Parrancs!!

I. Utas: (Düütöl remegve tisztítja a kését, villát.) Igenis krmásson!! . . .

Pincér: Nem marha, — borjupörkölt krmásson! (El libeg.)

I. Utas: (Enni készül.) Jesszus! (Izgáttottan felugrik.) Ilyen pechet!! (kétségbeesve) . . . a vasutvn felejtettem a gyomromat! ? . . . (Zokog.) Pedig milyen drága gyomor volt!!? Az idén is hat hétig mosattam Karlsbádban Haj, haj! . . .

II. Utas: Kérem. Uraságod egy szakaszban utazott velem, nem találta meg véletlenül az eszemet? — Elvesztettem valahol! . . .

I. Utas: (Elkeseredve) Sürgönyözzön érte Angyalöldre!!

—II.

KÖZIGAZGATÁS.

A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.

— okt. 19.

A jog- és pénzügyi bizottság tegnap népes értekezletet tartott, a melyen a bizottságnak majdnem mindenik tagja jelen volt. Ugy látszik a lapok erre vonatkozó megjegyzéseinek meg volt az eredményük.

Az ülésen egyebekben sok és fontos dolgok történtek. Így a többek közt a szervezési szabályzat módosítására vonatkozó javaslatot, amelyet hét napon keresztül tárgyaltak a tanács tagjai s a melyről Komlóssy Artur tanácsot 8 íves jelentést terjesztett a bizottsági ülés elé, elvetették s azt javasolja a bizottsági ülés a közgyűlésnek, hogy az egész módosítási tervet vegyék le a napirendről.

A városi bizottsági tagok létszámának elemelésére vonatkozó tervezetet meg véleményezés végett kiadatni kéri egy vegyes bizottságnak.

Az ülésen jelen voltak Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklésével Komlóssy Artur főjegyző, Komlóssy Dezső, Aczél Géza, Kovács József dr., Kola János dr., Balkányi Miklós dr., Márton Imre dr., Kemény Mór, Szánthó Sámuel, Vargha Lajos bizottsági jegyző.

(A szervezési szabályzat módosítása.)

A bizottsági ülés első tárgya volt a városi tisztikar szervezeti szabályzatának kérdése, melynek módosítására vonatkozólag a tanács előterjeszté lapunkban már több ízben részletesen ismertetett javaslatát.

Kovács József dr. szólott elsőben a tanács javaslatához. Szerinte nem alkalmas az idő a módosításra. A közigazgatás általános reformját a kormány felvette programjába s egy fél év alatt már elő lesz írva felülről, hogy mint módosítsa Debrecen szervezési szabályrendeletét. Ezt feltétlenül meg kell várunk.

Balkányi Miklós dr. úgy találja, hogy a tanács a szervezet újabb átdolgozásánál nagyon keveset takarított meg s olyan állásokat szüntetett meg, amelyek ma ninesenek betöltve.

Komlóssy Arthur ezzel szemben kijelenti, hogy a tanács tagjai komolyan fogták fel feladatukat.

A javaslatot legjobb meggyőződése szerint ajánlja elfogadásra.

Dr. Kola János úgy találja, hogy még nincs itt az ideje annak, hogy a

szervezés átdolgozásáról, mint befejezett tényről beszéljünk. A kormány a közigazgatási gépezetben gyökeres változásokat akar tenni. Indítványozza, hogy úgy a jog- és pénzügyi bizottság, mint a tanács azt a javaslatot terjeszse a tanács elé, hogy a szervezési szabályzatot vegyék le a napirendről s hagyják azt egy jobb időre, mikor a kormány már fogantatosított s még tervbe vett újításai egészségesebb, modernebb irányba vezetik a közigazgatást.

Szánthó Sámuel szintén korainak tartja a szervezési szabályzat módosítását. Egyelőre csak vigyázni kell, hogy a napidíjas és nem rendes tisztviselői állások képzett egyénekké töltsenek be.

Márton Imre is azt indítványozza, hogy maradjon a szabályzat módosítása későbbi időkre, de azok az állások, melyeket a tanács töröltetni kíván, már a téli tisztújításkor szüntessenek be.

Kemény Mór csatlakozik Kola János dr. indítványához.

Komlóssy Artur ezzel szemben elfogadásra ajánlotta a tanács által már kellőképpen elkészített s módosított szabályrendeleti javaslatot.

A bizottság 6 szavazattal 5 ellenében elfogadta Kola János dr. indítványát s így a szervezési szabályrendelet módosítását levetetni javasolják a közgyűlés napirendjéről.

De egyben elfogadták Márton Imre azon indítványát, hogy mindazok az állások, melyek ninesenek betöltve s a melyek azonban, — mint ez kitűnt, — minden fennakadás nélkül nélkülözhetők, szüntessenek be.

(A városi bizottsági tagok létszámának fel- emelésé.)

Vecsey Imre t. b. főjegyző terjeszti ezután elő Debrecen város törvényhatósági bizottsági tagjai létszámának fel-emelésére vonatkozó javaslatát. Szorosan összefügg ezzel Debrecen város politikai kerületének 10 közigazgatási kerületre való felosztása is.

A kiváló szakértelemmel, nagy körültekintéssel és nagybuzgósággal elkészített javaslat könnyen áttekinthető 10 kerületbe osztja fel Debrecen várost, melynek az 1900-iki népszámlálás szerint 72,351 lakosa van.

Az 1886 évi XXI. törvényeikk szerint minden 250 lakos után 1—1 törvényhatósági bizottsági tag választandó.

Ezek szerint a bizottsági tagok jelenlegi létszámát ez évben 290-re kell felemelni, úgy hogy a városi törvényhozásban a lakosságot 145 választott és 145 virilista képviselő helyettesítse.

Vecsey Imre javaslata szerint a törvényhozásban ez évben benmaradó 47 választott városi képviselőn kívül 98 új városatyát kellene választani.

A város 10 kerületében így oszlana meg a városi törvényhatósági bizottsági tagok száma:

Az I. Csapó-utcai kerület választ 15, a II. Péterfia-utcai kerület 15, a III. Bethlen-utcai kerület 13, a IV. Mester-utcai kerület 13, az V. Hatvan-utcai kerület 13, a VI. Piac-utcai kerület 13, a VII. Miklós-utcai kerület 14, a VIII. Hunyady-utcai kerület 16, a IX. Varga-utcai kerület 17, a X. Kossuth-utcai kerület 16 városi bizottsági tagot.

A jog- és pénzügyi bizottság azt javasolja a közgyűlésnek, hogy ezt a tervezetet adja ki véleményezés végett egy vegyes bizottságnak s így a közgyűlés annak meghallgatása után csak a jövő havi közgyűlésen döntsön érdemlegesen ebben a fontos ügyben.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

- Okt. 19. Vásár vasárnapja.
 Okt. 20. Katonai utóállítás a Koronában.
 Okt. 26. D. e. 11 ó. Műpártoló egyesület közgyűlése a városháza nagytermében.
 Okt. 24., 25., 27., 28. Ellenőrzési szemle a Péterfia-utcai honvéd laktanyában.
 Okt. 29. Pincériskola ünnepies megnyitása.
 Okt. 30. D. e. 9 ó. Értekezlet a vármegyeházán a munkás-segítő pénztár ügyében.

*** Istentiszteletek.** Ma vasárnap az ev. ref. templomokban a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: nagytemplomban *Ujlaky Miklós* 4 th., a kis templomban *Köpecy Károly* 3 th., az újtemplomban *Harsányi Pál* esk. fel., az ispotálytemplomban *Szeremley Gyula* 4 th., a csapókerti imaházban *Kovács János* népiskolai felügyelő. — A róm. kath. templomban az istentiszteletek sorrendje a következő: Délelőtt 6 órákor szt. mise, tartja *Szabó István*, 7 órákor szt. misét tart *Pák Emil*, 8 órákor szt. mise a gimnáziumi növendékek részére. 9 órákor nagymise, a melyet dr. *Wolafka Nándor* v. püspök celebrál segédlettel, utanna szentbeszédet mond *Pák Emil*. háromnegyed 11 szt. mise a Svetitszárda és az elemi iskolások részére, tartja *Molnár K. Dezső* h. igazgató, fél 12 órákor szt. misét mond *Ujváry Ignác*; délután 3 órákor litánia, utanna Rózsafüzér. 5. órákor szt. József társulat hónapos ájtatosságát szt. beszéd és körmenettel tartja Dr. *Wolafka Nándor* v. püspök prépost plébános. — Az ágost. hit. ev. templomban d. e. 10 órákor *Materny Lajos* főesperes tart istentiszteletet. — A gör. kath. kápolnában reggel 6 órákor reggeli istentisztelet, d. e. 9 órákor szt. mise, du. 3 órákor veespernye, 4 órákor rózsabimbó ájtatosság.

*** Puky Gyula főispán,** aki ez idő szerint Budapesten időzik, e hó 21-én kedden érkezik haza Debrecenbe.

*** Fényes esküvő.** *Tóth Ferenc*, kereskedővilágunk egyik előkelő tagja a *Geréby* és utóda cég tulajdonosa tegnap délután kötött házasságot *Orosz Ida* urnővel, *Orosz Sándor* főszolgabíró bájos hugával. Az anyakönyvi esketést *Oláh Imre* anyakönyvvezető végezte teljes díszben, mely után az új pár egyházi áldásban is részesült. Tanúk voltak a vőlegény részéről dr. *Horváth Károly* kórházi főorvos, a menyasszony részéről *Ludány Lajos* nádudvari földbirtokos.

*** Jogászok tisztelgése.** A Joghallgatók Segítő Egyesületének egy küldöttsége, mely *Ozory István* elnök vezetése alatt ifj. *Kölcsey Sándor* és *Sámy László* joghallgatókból állott, tisztelgett tegnap városunk notabilitásai közül többeknél, hogy pártfogásukat kérje ki az egyesület célja érdekében és a tervbe vett nagy szabású jogász ifjusági mozgalmak sikerét az ő jóakarattal is biztosítsa. A tisztelgéseket folytatni fogják; tegnap *Kiss Áron* ev. ref. püspöknél, gr. *Degenfeld József* főgondnoknál, *Wolafka Nándor* róm. kath. püspöknél, *Puky Gyula* főispánnál, *Simonffy Imre* főpolgármesternél és egyházi főgondnoknál, *Bernáth Elemér* kir. táblai elnöknel, *Szűcs Miklós* törvényszéki elnöknel, *Márk Endre* ügyvédi kamarai elnöknel és *Faust Elek* kir. pénzügyigazgatónál vol-

tak, kik mindannyian kitüntető szíves-séggel fogadták a küldöttséget, s a jogász ifjusági mozgalmait iránt a legnagyobb érdeklődést mutatták.

*** Pekár Gyula a Csokonai-körben.** A Csokonai-körnek az idej felolvasó ciklusba első vendége *Pekár Gyula* orsz. képviselő lesz, az ismert tárcá- és novella író. *Pekár Gyula* régóta vágyik Debrecenbe, szülővárosába s azért készséggel megragadja az alkalmat, hogy Debrecen közönségének személyesen bemutatkozzék. A Csokonai-kör titkárához intézett levelében ugyanis kilátásba helyezi, hogy már december elején rendeltetésére áll a Csokonai-körnek. Debrecen művelt társadalmá bizonnyal örömmel fogja fogadni a maga jelesszülöttét a neves író, a ki különben a fővárosi előkelő társaságoknak is egyik legkedveltebb alakja,

*** Tolsztoj Leó grófról.** *Tolsztoj* gróf, a kinek ma este mutatják be a színházban *A sötétség hatalma* című parasztszínművét, egyike a világ legkülönösebb embereinek. Teljes magányban él világboldogító eszmének, élete oly egyszerű és szegényes, mint az utolsó orosz muzsiké. A társaságot általában kerüli. A moszkvai lapok épen most azt írják, hogy *Tolsztoj* befejezte legújabb regényét, *Hadzsi Murát*-ot, mely a kaukázusi szabadságharcot tárgyalja. I. Miklós alatt s mely regénynek nincs semmi irányzata. — Angliában *Tolsztoj*-egyesület alakult, ennek egyik tagja levelet írt *Tolsztoj*nak, ki hosszabb levélben válaszolt. E levélben, melyet a moszkvai lapok közölnek, *Tolsztoj* azt írja az illető angol urnak, hogy *őt nem igen érdekli semmiféle társaság*, még az sem, mely az ő nevét viseli, mert *minden egyes ember a maga hatáskörében hasznosabb tagja* lehet az emberiségnek, mint ha egy társulat korlátai közé áll be.

*** A szervezeti szabályzat megtakarítása.** Arról, hogy a szervezési szabályzat módosításával mit takarítottunk volna meg, érdemesnek tartjuk most megemlékezni, mikor a jog- és pénzügyi-bizottság az erre vonatkozó javaslat mellőzését határozta el tegnapi ülésében. Pedig a *Komlóssy Artur* jelentésében a módosítás mellett beszélnek a számok. Ime: jelenleg a tisztviselők fizetése 437000 koronáját emésztí fel a város közönségének, ezen felül lakbér és egyéb illetmények fejében még 63600 koronát. A napi díjjások 100292 korona 80 fillérjébe kerülnek egy éven keresztül a városnak. A szervezési szabályzat módosításával, eltekintve a vásárfelügyelőség és a letárbiztosi hivatal révén befolyó jövedelmektől, 26693 koronát takarítanak meg a városi költségvetés számára.

*** A Dicsőffy-család gyászja.** A nagy tiszteltben álló debreceni *Dicsőffy*-családot súlyos csapás érte. *Dicsőffy Béla*, a kolozsvári kulturmérnöki hivatal főmérnöke 39 éves korában tegnapelőtt elhunyt. *Dicsőffy Béla*, a ki testvéröccsese volt *Dicsőffy József* helybeli ev. ref. lelkésznek, Debrecenben végezte középiskolai tanulmányait lelkes híve volt a függetlenségi politikai eszméknek. Temetése tegnap folyt le nagy részvét mellett s képviseltetik azon magukat kolozsvár város társadalmának minden rétege

*** Csendélet az Aligálló csárdában.** A sámsoni uton levő *Aligálló* csárda mos-

tanában valóságos réme a környéknek. A vásárba jövő, vagy onnan hazatérő atyafiak itt találkoznak össze, itt isszák meg az áldomást s a poharazásnak rendezesen véres verekedés a vége. Különösen a sámsoni szőlőskertek tulajdonosainak van panaszuk a csárda ellen; — éppen tegnap este történt, hogy mikor egy szőlőbirtokos családjával hazafelé indult, az *Aligállóból* véres fejjel rohant ki egy ember kétségbeesetten kiáltozva, belülről pedig óriási zenebona hangjai hallottszattak, a szőlőbirtokos és családja nagy kerülővel jöttek be a városba. Miután ez már nem az első panasz, melegen ajánljuk a csárdát, kivált most, az országos vásár idején a rendőrség figyelmébe.

*** Anyakönyvi hírek.** Az anyakönyvi hivatalnál történt bejelentések szerint e héten születtek 51-en, 31 fiú, 20 leány. Meghaltak 31-en; — eljegyzés történt összesen 3, házasságot kötött 12. A tegnapi nap folyamán meghaltak *Borus Mihályné* ev. ref. 65 éves, *Viszkay Józsefné* ev. ref. 47 éves, *Erdő István* ev. ref. 86 éves, *Szecsény Zoltán* ev. ref. 3 hónapos. Eljegyzések: *Friedrich József* államvasuti rézműves eljegyezte *Fassinger Karolínát*, *Weisz Hermann* kereskedő-segéd — *Weisz Pepit* és *Zakar Lajos* bádigos eljegyezte *Kovács Esztert*. Házasságot kötöttek e hét folyamán: *Kacsari Rudolf* és *Kiss Ilona*, *Barna János* — *Kovács Mária*, *Trohu Lajos* — *Görög Zsófia*, *Gilányi Arthur* — *Molnár Aranka*, *Szabó Károly* — *Kálmán Zsuzsanna*, *Botos Gábor* — *Kovács Eszter*, *Szabó Mihály* — *Pásztor Erzsébet*, *Fehér Imre* — *Ács Borbála*, *Nagy Károly* — *Balla Róza*, *Bodrogi Gyula* — *Endrész Anna*, *Tokaji Mihály* — *Padleiner Ida* és *Tóth Ferenc* és *Orosz Ida*.

*** Hajsza Debrecen határában.** Debrecen város környékén a csendőrség és a rendőrség közös erővel nagy hajszt tartott, a melylyel elejét akarták venni annak hogy a gazember-világ kétes alakjai ellephessék a mai országos vásárt: Tizennégy csendőrség legényei, körülbelül 60 csendőr s rendőrségünk összes lovas- és gyalogrendőrei bejárták a határt s számos kétes csavargó alaktól tisztították meg a környéket.

*** A rendőrségről.** *Mile Pál* rendőrfogalmazó — szabadságidejének lelelte után, — tegnap foglalta el újból hivatalát a rendőrség bünyüi osztályánál.

*** A ruhatolvajokat felmentették.** *Csibé* István és neje ruha és ágynemű lopással vádolva állottak tegnapelőtt a kir. törvényszék előtt. A hosszúra nyúlt tárgyalás folyamán a vádlottakon és károsultakon kívül 22 tanút hallgatott ki a bíróság. Késő este hirdette ki a törvényszék ítéletét, mellyel vádlottakat a lopás vádjá alól felmentette. Kir. ügyész megfeleltette az ítéletet.

*** A mulasztó iparositanoncok büntetése.** *Dóci Gedeon*nak, az iparos tanoncskola igazgatójának az ipartestülethez beterjesztett jelentése szerint az elmúlt hó folyamán a rajz és esteli tanoncskola tanuló közül 172-en mulasztottak több kevesebb órát. Tekintettel a mulasztások óriási mennyiségére az ipartestület a legszigorubb eszközökhöz fog folyamodni, hogy a tanoncokat az előadások látogatására kényszerítse. Figyelmeztetjük erre az érdekelteket annál inkább, mert az ipartestületnek jogában áll a javithatlan hanyagokat eltüntetni a debreceni ipartestület területén való tanoncskodástól. A mulasztók még e hó folya-

mán meg lesznek idézve az ipartestület elé.

* **A hamis lópasszus.** Közokirathamisítással vádolva álltak tegnap a bíróság előtt Kőrösi Péter és fehértói lakosok. — Kovács Gábor új fehértói lakos ugyanis panaszt emelt, hogy Kőrösi Péter hamisított passzussal adott el neki egy lovat; — s míg a levélben kitüntetett különös ismertető jel helye le volt öntve tintával, az általános helyek kifogástalanul tanuskodtak a ló jellessége mellett. Így megvásárolta a lovat, mely kitűnőnek, 7 és fél évesnek volt feltüntetve s a melyről később kiderült, hogy nem 7 és fél, hanem 18 éves, nem is kitűnő, mert a vétel után pár hétre bedöglött. Vádoltak bűnössége a tárgyalás folyamán nbm nyervén kétségtelen beigazolást, a bíróság szakértők meghallgatása után vádlottat a felmentette. Az ítélet jogerős.

x **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a **Ferenc József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is felülmulja. Kérjünk határozottan **Ferenc József keserűvizet**.

x **Modern csodák.** Márkus Jenő étermében ma Szombat és Vasárnap este műelőadás a pszichológiai fizikai körből. „Cimberland Alos“ gondolatolvasó és jósnő több fejedelemtől kitüntetve. „Mr. Stanlei legújabb spiritista mutatóványai, szenzációs látvány az átlátszó üveg. Egész új műsor. A burok kémje. — Ezen érdekes estélyekre belépő-díj nincs.

x **Elismert legjobb izlésű uri divat** újdonságok nagyválasztékban érkeztek u. m. remek nyakkendők, **Ingek, kalapok cipők** s. a. t. feltűnő olesó szolidáron **Fekete Jakab** uri divat és kalapgyári raktárában Debrecen, főtér kistemplom mellett.

x **Sikkes női blousokkat és felső ruhájakat** legolcsóbaan beszerezhetjük **Mezei Cyulánál** Piac-utca Biedermann ház. Minden vevő, a ki tíz forintig vásárol, még ha részletekben is, egy **szép övet** kap ajándékba. Mérték rendelést ellátalok.

* **Hoff Albert** arany és ezüst ékszerész, ez uton értesíti a n. é. közönséget, hogy a városház alatti ékszer raktárát és műhelyét Piac-utca 29. sz., a városházal szembe, debreceni sörcesarnok épületében hátul, az emeletre helyezte át, a hol is minden e szakba vágó arany és ezüst áruk a legjutányosabb árban beszerezhetők. valamint megrendelések, javítások, vésnői munkák elfogadtatnak. A nagy é. közönség jóindulatába és pártfogásába ajánlva magát.

x **Meglepő szép.** Ruhaszövet, selyem, bársony, és mosóvelez újdonságok kaphatók: **Boros testvérek** nőidivat áruházában. Debrecen Kossuth u. 6. sz. a.

x **Dr. Winkler Jenő** egyetemes orvos tudor, **fogorvos.** Kossuth utca 26. Fogad naponta délelőlt 10—12-ig; délután fél 1—5-ig. Minden **hétten** délután 2—1 óráig szegény sorsu fogbetegeknek ingyen rendelés.

* **Különös jogeset.** Furcsa perben kell legközelebb a bíróságnak döntenie. S. kisasszony, ki a színi pálya kezdetén áll, éppen oly tehetséges színésznő, mint aminő szegény a gyakorlati tapasztalásokban. Ezért szívesen fogadta egy vidéki társulat meghívását és F.-ra szegődött R. színigazgató társulatához. Mű-

vészi körökben el van terjedve a direktorról, hogy egy egész hónap bevételeit összeszedi, zsebrevágja és a „gázsi“-fizetés napján hidegvérrel jelenti: „nincs pénz, pakkolnunk kell!“ Így történt ez F.-on is, azonban, hogy a személyes mentegődzést elkerülje, az igazgató ur ez alkalommal kivételesen titokban elűnt a városból. S. kisasszony így nemcsak a szerződését vesztette el, hanem oly kínos helyzetbe jutott, hogy kartársai szedték össze részére azt a pár koronát, melynek segítségével hazautazhatott anyjához. Minő meglepetésben részesült azonban, midőn a vasuti kocsiban hűtelen gazdájával találkozott Heves szemrehányás, ingerült szóváltás követte e találkozást, míg végre az igazgatót mégis meghatotta a fiatal, tehetséges művésznő erőlyes fellépése és cinikus szavakkal egy papírszeletet nyújtott át a kisasszonynak. „Fogadja íőlem egész vagyonomat! Egy fél osztálysorsjáték. Talán szerencséje lesz és nyer valamit!“

— E napokban a művésznő Budapestre érkezett és felkereste Török A. és Tsa bankházát, Teréztörök 46. alatt, hogy megtudja, vajjon a czégnél vásárolt sorsjegy nyert-e? A cég örömmel jelentette, hogy a sorsjegy nagy főnyereményt nyert. Közben R. igazgató megtudta a kisasszonytól, hogy az ajándéksorsjegy nyert és most visszaköveteli azt az összeget, mely a fizetésen felül megmaradt. Művészkörökben feszült kíváncsisággal várják a per kimenetelét.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Ok. 19. vasárnap, délután *Piros bugyellárás*. népszínmű; este *A sötétség hatalma*, paraszt-dráma. Itt először.

Ok. 20. hétfő; *A kukta kisasszony*, énekes bohózat (B).

Ok. 21. kedd; *A kasszükvény*, daljáték (C).

Ok. 22. szerda; *A rejtett arc*, vígjáték (A).

Ok. 23. csütörtök; *A vörös talár*, színmű (B).

Ok. 24. péntek; *A cigánybáró*, daljáték (C).

Ok. 25. szombat; *Othello*, tragédia (C).

Ok. 26. vasárnap; délután *Az igmánli kis* pap. népszínmű, este *Ádám és Éva*, daljáték. Itt először.

— **(A szultán.)** Semmi áldozat sem helytelen, ha együgyűség nyújtja s hódolat; ez a shaksperi mondás a Szentivánéji álom jámbor kézműveseinek szól, akik arcuk verejtékével fáradoztak abban, hogy színészesdit játszanak a fejedelmi pár menyegzői ünnepén. Az iparkodásnak ezt a megzszasztó munkáját láttuk tegnap este *A szultán* című daljáték előadásán. Minden szereplő kézzel lábbal rajta volt, hogy a legjobbat adja, a mi tőle telik. Ha mégis kárba vészett az igyekezet egyrésze, ez talán nem annyira a társulat tehetségén mult, mint inkább a közönség hangulatán, mely az este makacsul vlszaringatta a félig telt házat azokba az időkbé, mikor *A szultán* előadásai valósággal diadalok mámorától voltak lázasak. Tegnap este azonban már nemcsak az előadás, hanem maga a megfakult darab is hidegen hagyta a közönséget. Mindamellet voltak az estének értékes részei, melyek még a nyomott hangulat ködén is átragyogtak. Ezek közül való *Krémer* páratlanul ötletes, művészi Alija, továbbá *Aldor* Juliskának Szelimjében a szerep jóízű színezése. Enekén érezhető volt a betegség némi nyoma; de fellépése, játékmódora, tudatos, átgondolt előadása, beszédjében a szó bensőséges, tiszta, jól hangsúlyozott, dallamos kiejtése mind a nemesebb törekvések megbeesülését bizo-

nyította. Említésre méltó végül *K. Hegyi* Lili tehetségének erős fejlődése. Ez a fiatal énekesnő még a pálya kezdetén van; de szép alakja, csinos hangja, vonzó egyénisége máris feltűnővé teszi hivatottsága kiválóságát. Jó jel, hogy komolyan veszi feladatait és észrevehetően halad.

— **(Othello.)** A jövő hét műsorának kiválóságát már jeleztük. De természetesen az egész hét többi darabjai fölött magasra emelkedik az örökkévalóság földi atyamesterének, *Shaksperenek* tragédiája, *Othello*, mely a hét szombatját fogja a költészet ünnepévé szentelni. — Ezen az estén az ujabban annyiszor megfertőzött színpad megtisztul és templommá avatódik. Ahogy mi a nemesebb élvezetre fogékony debreceni közönséget ismerjük, meg merjük jósolni, hogy szombaton este a város művelt elemeinek táborára zarándokolni fog a színházba, hogy mint az istenhez szálló fohászban, megtisztuljon Shaksperre álló fohászban, megtisztuljon Shaksperre álló fohászban, emelő ihletében. Azt hiszem szükségtelen az *Othello* szombati előadására a közönséget figyelmeztetni!

TÁVIRATOK.

Gyilkos cipész.

Szeged, okt. 18. (Saját tudósítónk távirata. Lőrinc Mátyás cipész segéd részeg állapotban megtámadta gazdáját Dér Jánost és mellet bal vállától egész jobb csipőjéig dikicses felhasította, azután kétszer hátba szurta. A vérengző részeg ekkor a másik segédnek Mucsolov Péternek rontott neki és ezt szíven döfte. Örjögésében két rendőrt is sulyosan megsebesített, akik a zajra odasiettek. Dér János haldoklik; Mucsolov Péter meghalt. A gyilkost elfogták.

Lovagias ügy egy röpirat miatt.

Temesvár, október 18. (Saját tudósítónktól.) *Sovanovics* temesmegyei főjegyző ma provokáltatta *Lendl* országgyűlés képviselőt, a ki ismeretes röpiratában sulyos vádakat emelt Temesmegye közigazgatása ellen. *Lendl* segédei becsületbírósgot kertes annak elbirálásául, hogy ez az ügy képviselheti-e lovagias eljárás tárgyát.

Ev. ref. egyházkerületi közgyűlés.

Budapest, október 18. (Saját tudósítónktól.) A dunamelléki ev. ref. egyházkerület ma kezdte meg közgyűlését *Darányi* Ignác főgondnok és *Könc* Imre esperes elnöklete alatt. A mai közgyűlésnek legfontosabb tárgya volt a püspöki jelentés, melyet tudomásul vettek. A fontosabb tárgyak a hétfői folytatólagos közgyűlés napirendjére vannak kitűzve. Holnap lelkész avatás lesz, melyre 12 lelkész jelentkezett,

Iparos gyűlés Nagyváradon.

Nagyvárad, okt. 18. (Saját tudósítónk távirata.) A hatodik országos iparos gyűlés ma délelőlt kezdődött a Kereskedelmi Csarnokban, mely zsufolásig megtelt. *Thék* Endre elnök megnyitván az ülést, a tisztikar megválasztását ajánlja. Alelnökök lettek: *Bertsey* György (Nagyvárad), *Kreutzer* Balázs (Szolnok), *Deil* Jenő (Kassa). Főjegyző *Gelléri* Mór lett. A tagok igazolása alkalmával konstátálták, hogy a kongresszuson 247 testület van képviselve 436 taggal. *Gelléri* nagy éljenzés közben felolvasta Láng

miniszter beszédét, ki hivatalos elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a kongresszuson, de megbizta Abonyi miniszteri tanácsost, hogy öt képviselje. A napirend első pontjaként Szávay Gyula debreceni kamarai titkár nagyhatású beszédet mondott Ráth Károlyról, melyet a kongresszus lelkes éljenzéssel fogadott. Azután Gelléri Mór adta elé az önálló vámterület ügyét zajos tetszés mellett.

Végül Gelléri Mór indítványára elfogadták azt a határozati javaslatot, mely szerint a népgyűlés kimondja, hogy az önálló vámterület és ezzel együtt önálló gazdasági berendezésünk mielőbbi létesítését elengedhetlen és legsürgősebb nemzeti követelményünknek tartja s ennek sürgősségét a legnyomatékosabban ismétli.

Gabonatözsde.

Budapest, október 18. (Saját tudósítónk távrat.) (Déli zárlat.) Buzakinálát mérsekelt, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 28,000 métermázsa került forgalomba 2 és fél fillértől 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanevek közül rozs 5 fillérrel drágább. Idő: hideg.

Buza októberre	7:33—34.
„ áprilisa	7:35—36.
Rozs októberre	6:45—46.
„ áprilisa	6:44—45.
Zab októberre	6:10—11.
„ áprilisa	6:24—25.
Tengeri májusra	5:80—81.

Regénycsarnok.

A szép színésznő.

A Szabadság számára írta: Rudnyánszky Gyula.

Folytatás. 15.

Mezei Klárát beteggé tette a kiállót izgalom. Egész délelőtt ágyban felekedt és folyvást sirt. Annyira elgyengült hogy alig birt az ablakig menni, hogy szegény virágait megöntözze. Arca oly sápadt volt, mintha nagy betegségből

kelt volna föl. Szemei bágyadtak voltak és kék karikák övezték mélyen beesett üregeiket. De ha nem is merítette volna ki ennyire az elmúlt éjszaka, még se mert volna kimenni az utcára. Első látogatója Andai Méla volt.

— Szegény kicsikém hallom milyen kellemetlenség volt az éjjel! — mondá a megjelenésekor keserves sirásra fakadt Klárát megölelve és csillapítva. — No, no, bolond gyerek, azért ne zokogj! Vond le inkább a tanulságot. Lásd a színésznő nem élhet egyedül. Ne menjen a színésznő férjhez, de ne is kerülje a férfiakat, mert különben lépten nyomon kellemetlenségekbe ütközik, a mik művészi pályájának ártanak!

Alig hagyta el Andai Méla a szobát, a háziasszony lelkendezve futott be Klárához.

— Kisasszony, kisasszony, az ezredes ur jön két tiszt ural!

Klára megijedt. Nem tudta elképzelni, mit akarhatnak a tisztok nála? Hallotta a nénikétől, hogy a huszártisztet be is csukhatják az éjjeli csiny miatt. Bizonyosan azért jönnek, hogy ne kívánja a tiszt megbüntetését!

Az ezredes ünnepiesen szalutált.

— Kérem, uraim, üljenek le.

— Nem kisasszony mi hivatalos járatban vagyunk. Kegyeddél nagyméltatlanság történt az éjjel. A tisztikar mindenben szolidáris. És a mit egy tagja elkövet, az egész tisztikart is illeti. Mi tehát, kisasszony, az egész tisztikar nevében vagyunk itt, hogy legmélyebb sajnálatunkat fejezzük ki a kellemetlen incidens fölött és ünnepélyesen bocsánatot kérjünk kegyedtől!

(Folyt. köv.)

10716. tkv.
1902.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. tszék. mint tkvi. hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a debreczeni mészáros tár-

sulatnak végrehajthatónak Kolozsi József ellenivégrehajtási ügyében 1902 évi aug. hó 19-én birói árverésen eladott a debreczen-p-józsai 866 sz. tjkvben az 544 hrsz a felvett ingatlan 412 korona 50 fill. a debreczeni p.-józsán 448 sz. tjkvben az 550 hrsza. felvett ingatlanból Kolozsi Józsefet illető részére 167 kor. 20 fill. a debreczeni p. józsai 385 sz. tjkvben az 481 hrsza felvett ingatlanból Kolozsi Józsefet illető részére 353 kor. 10 fill. a debreczeni p.-józsai 327 sztkben A† 480 hrsz. felvett ingatlanból Kolozsi Józsefet illető részére 302 kor. 50 fill. kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén annak foganatosítására határidőül 1902 évi november hó 6-ik napjának délelőtt 9 órájára e kir. törvényszék árverési termémben kitűzetett.

Kikiáltási ár a már kötelezőleg megajánlott 412 korona 50 fill. — 167 korona 20 fill. — 353 korona 10 fill. — 302 korona 50 fill.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről, kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt e kir. tszk. mint tkvi. hatóságnál és Felső-józsa község elöljáróságánál tekinthetők meg.

A kir. tszék. mint tkvi. hatóság debrecen 1902 évi szeptember hó 5 napján.
Hegedűs.
kir. tszéki biró.

IGÉRVÉNYEK

3%-os magyar jelzálog sorsjegyről.

Ára: 4 korona.

Huzás már Október 25-én.

Főnyeremény 100,000 korona.

1 á	4,000	„
2 á	1,500	„

Bécs-városi sorsjegyekről.

Ára: 11:50 korona.

Huzás November 3-án.

Főnyeremény 400,000 korona.

1 á	40,000	„
1 á	10,000	„
5 á	2,000	„

Kaphatók a

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bankban.

(Iparbankudvar.)

Oh jaj!

Megfojt ez az atkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadozár 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakkamár meggyógyított.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilcz Ferencz, Tóth Béla gyógyszerházában.

Hirdetmény.

Értesítetnek a felszámolás alatt álló debreczeni fa-áruraktár szövetkezet részjegy tulajdonosai, hogy

folyó október hó 20-tól kezdve

minden részjegy után, melyet a szövetkezet irodájában, Kossuth-utca 11. szám Zádor-ház bemutatnak darabonként újabb 15 koronát fizetünk vissza.

Debreczen 1902. okt. 18.

A debreczeni fa-áruraktár szöv.

felszámoló bizottsága.

Neustein Fülöp
Cukrozott
hashajtó labdacskái

melyek már évek óta jóknak bizonyultak és hírneves orvosoktól, mint könnyű hashajtó feloldó szer ajánlatnak, az emésztést nem zavarják és teljesen ártalmatlanok. Cukrozott minőségűek következében még gyermekek által is szívesen bevételnek.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30, egy tekeres mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldésénél egy tekeres bérmentve szállítatik.

Kérjünk NEUSTEIN F. hashajtó labdacskait. Csak akkor valódi, ha minden doboz hátulján a mi törvényileg bejegyzett „Szent Lipót” védjegyünkkel van ellátva vörös fekete nyomással. A mi törvényileg védett dobozaink utasításaink és csomagolásainkon Philip's Neustein Apotheker aláírásnak kell lenni.

NEUSTEIN FÜLOP
„Szt.-Lipót”-hoz címzett gyógyszerháza
WIEN, I., Plankengasse 6.
Raktárak Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, Mihalovits J. Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Tóth Béla gyógyszerházában.

Ingyen adok mindenkinek képes árjegyeget.
Előre haladt idény miatt raktáromon levő összes áruimat
Gyári áron boesajtom a nagyérdemű közönség rendelkezésére.
Áruim minden bel és külföldi óra és ékszer kereskedőkkel **Versenyképesen.**

Ezüst éremmel kitüntetve, versenyképességért, sajátgyártmányu inga óráimért.

Azon felül raktáromon tartok: Magy. kir. fémjellel ellátott 14 karatos arany gyűrűket 2 f. 50 któl fölfelé, arany fülbevalókat 1 f. 50 któl fölfelé, karkötőket a legolcsóbbtól a legdrágábbig, lánczokat, hőlgyek és urak részére, ezüst és China-ezüst evőeszközöket, ezüst és China ezüst dísz tárgyakat.

Minek utána azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy egy nagyobb mennyiségű óra és ékszer raktárt olcsón megvásárolva én is a n. é. közönségnek azokat minden elfogadható áron elárusítom.

Tisztelettel:

Gasparik Antal,

Chronometer mű-órás, óra készítő, valamint a M. Kir. All. Vasutak szállítója és pályatorása. Debreczen, alföldi takarékpénztár épület.

Bekési „Prima”
házi kenyérsütőde **DEBRECZENBEN.**

Sütőde-telep: Miklós-utca 35. sz. alatt, Falk-ház. — Főelárusítási hely, november 1-től: Piacz-utca 26. sz., Szikszay-ház, a nagy tőzsde mellett.
Fiók elárusító helyek: Simonffy-utcai 2. és 18-as számú vassátrak, hol minennap az elárusítások történnek.

Korondi Sándorné és Társa.

Haszonbérlet.

H.-Nádudvaron, Kaba vasuti állomáshoz közel, gazdasági épületekkel és lakással ellátott

ezer kis holdas birtok,

melynek egyik fele a „Bojaron“ a másik a „Sósleken“ fekszik, 1903. év őszétől haszonbérbe adatik.

Érdeklődők részletes fölvilágosítást **Dr. Igaz Pál** békés ügyvédől nyerhetnek.

Kardos Lászlónál

Kossuth-utca 9.

Csipke és szövet függönyök
3 korona 20 fillértől feljebb.

Ágy és asztalterítők

3 koronától feljebb.

Pamut gypju flanelle és selyem hulladék takarók

3 korona 50 fillértől kezdve.

Brassói szoba és lópokróczok szőnyegek
maradék szőnyegek

feláron

dus választékban vannak raktáron.

Ujabb haladás!

kérje mindenütt csakis az új Eisenstädter-féle

Bojaron

Védjegy „Vaslovag“

EGLASINE

padlófénymázt. Gyári jegy: „VASLOVAG“ törvényesen védve.

Gyorsan szárad!
Kiadós! Mosható!
Tükörfényű!
Tartós! Szaktalan!

EGLASINE padlófénymáz utólag nem ragad így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. **EGLASINE** használatban a legolcsóbb beeresztő szer. Takarékos használat mellett 1 kg. elegendő 12 m² méter területre.

!!! Kapható mindenütt !!!

Jersan-Calcaop

Vastartalmu táp- és erősítő szer, vérképző és idegszilárdító

kellemes izzel, könnyű emésztéssel.

Tessék az orvosoknál tudakolni.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktar Hajdumegye számára

Muraközy László gyógyszerésznél.

TÓTH GYULA

vaskereskedő DEBRECZEN,

Piac és Kossuth-utca sarkán.

Ajánlja dus raktárát: vas, szer-
szám, épületvasalásházi-, kerti
és konyha felszerelésekben.

Hatvan-u. 2. sz. a. raktáramban

nagy választék magyar és bud-
veiszi gyártmányu porcellán
kályhákban, valamint első mi-
nőségű vasbutorok, fürdőkádak,
jégszekrények és fényezett fémárak.

Szolid kiszolgálás. — Jutányos árak.

Egyenruházati-intézet

„A magyar testörhöz.“

PETRUS KÁROLY

polgári és katonai szabó

BÉCS

XV., Hütteldorferstrasse 183.

a cs. és kir. lovassági, gyalogos és tüzér laktanyák-
kal szemben.

Árjegyzékek ingyen
és bérmentve.

Egyenruhák cs. és kir. katonaság,
állami tisztviselők,
Veterán-egyletek,
sport, vadász és kerékpár kosztümök,
liberiák, stb.

JUTÁNYOS ÁRAK, KITŰNŐ KISZOLGÁLÁS.

Rosenberg és Hammer

Villanyműszer Varrógép és Kerékpár üzlete
megnyilt

**Piacz-utca 2. szám alatt,
a Nagytemplom mellett.**

Nagy raktár mindenféle varrógépek-
ből, szabadalmazott golyós csapágyval
és hímző készülékkel. Nagy javító műhely!

**Varrógép és kerékpár
alkatrészek igen olcsón kaphatók.**

Villamos házi csengők felszerelése elvállal-
tatik.

PÁRIS-KIÁLLITÁSON KIVONTELT
ARCZÉPÍTŐ
KIRÁLYNŐ-CRÉM

Ciadás hatása azonnal nyilván-
ul: Szépítő, májfolt, bőr-
tisztítási hatású, nincs többé.
Kisimítja a ráncokat, a bőrt a legké-
sőbb korig simán és üdén tartja. Egy tégely
1 korona 40 fillér. Király-nő-hőlygőpor, egész
világon mint legjobb hőlygőpor használva
három színen 1 doboz 1 korona 40 fillér.
Királynő szappan, 1 doboz 1 korona
Kapható mindenütt.
Főraktár: Temesváry J. gyógyszerésznél, Zombor
és Török J. gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12.

Kert berendezések, tervkészítés saját
bokraimmal.

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virág-
kedvelő közönség szíves tudó-
mására hozni, hogy az őszi idény
bekövetkeztével szobai berende-
zésre szolgáló

élő disz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a leg-
olcsóbb árban bocsátom áruba,
mely alkalom megragadását me-
legen ajánlom a nagyérdemű kö-
zönség figyelmébe. Megjegyzem,
hogy növényeim debreczeni vízzel
vannak nevelve s így tartóság te-
kintetében minden máshonnan
hozottat felülmulnak.

A vásár alkalmával növé-
nyeimet a városház előtti téren
fogom árultatni.

Kifogástalan minőségű

jácint és tulipán-hagymáim
megérkeztek.

Kertészeti telepem megtekintését
kérem!

Kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedő.

Finom izlés! — Pontos kiszolgálás!

Monyasszonyi és nyoszolónányi csokrok a legolcsóbb ártól felfelé.

Temesváry J. és Török J. gyógyszerészek és kőszepesi díszítőművészek és kőszepesi díszítőművészek és kőszepesi díszítőművészek

Keil-lakk

legkitünőbb mázó-lakó-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára frt. 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Szagtalan

padló-viasz „Gloria“

legjobb és leggyorsabb beeresztő-
szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képkerekek stb. bearanyozására.
1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.
1 doboz ára 45 kr — Mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadar czégnél Debreczenben.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész-léle **balzsam**

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.
A palack felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.

Ezen balzsam ugy belsőleg, mint külsőleg használ és pe-
dig: 1. még eddig el nem ért hatásu gyógyszer a tüdő és mell
minden betegségenél, enyhíti a hurutot, csillapítja a kihányást,
eltávolítja a fájó köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2.
Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és Minden
nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meg-
lepően gyógyítja a gyomorgörcsöket, kólikát és szaggatásokat. 5.
A könnyű székelést elősegíti és a vért valamint a vesét tisztítja
eltávolítja a lépkört, a buskomorságot, elősegíti az étvágyat és
emésztést. 6. Kitűnően használ fogfájásoknál, odvas fogaknál
megszünteti a szájbűzt, minden fog- és szájbetegségeknel, eltá-
volítja a felbőfögést. 7. Kitűnően használ külsőleg, mint csoda-
gyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott tagokra, megszün-
teti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fülbajt stb.

Figyeljünk mindig pontosan a fenti zöld angyal védjegyre!

Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha közvetlenül a gyárban rendelünk eredeti
karton csomagokban. — Az osztrák-magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis
vagy 6 duplaüveg ára 4 korona. Bosznia vagy Herzegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések
csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközölhetnek.

Miért szenved Ön! mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármi régi sebeknél biztos kilá-
ása van és a csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéteket sőt egyes tagok levágását is kikerülhet

Thierry A. gyógyszerész **százleveledű rózsá-balzsamával**
egyedül valódi —

mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak egyhítésében utó-
érhetetlen. A valódi százleveledű rózsá-balzsam használható:

A gyermekágyas nő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz
mindennemű sérelmek láb- vagy csontsebesülések, sebek, genyedség, dagadt lá-
bak sőt csontszu ellenjütes-, szurás-ló-, vágás és zuzódási sebek ellen. Használható
minden idegen részek, u. m. üveg-, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítá-
ására. Mindennemű daganat, kinövése, pokolvar, ujjaképződés, sőt rákbetegség
ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag- és feldörzsölt lábak gyógyítására. Minden
nemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknél hosszas fekvés által támadt sebek
nyakdaganat, vértorlóadás, fülzugás és a gyermekeknel előforduló kisebesedések
ellen stb.; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközöl-
tetik. 2 tégely, csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 kor. és 50 fil.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre. Figyelmeztetek mindenkit a hatástalan hamisítvá-
nyok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és
cézégnek „Thierry A. őrangyal-gyógyszertára Pregradában“ beleégetve kell lenni. E két gyógyító ere-
jére nézve felülmulhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál
értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg, se a meleg, azért bármely időszakban
használhatók. Csaknem mindig biztos sikerrel járnak, különösen mig az orvos megérkezik, ter-
mézetesen soha se szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és ér-
téktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradjunk
meg mindig a régi, kipróbált, olcsó megbízható s amellet teljesen ártalmatlan, világhírű szer
mellet, melyeket minden családnál előforduló esetőségekre mindig készletben kellene tartani. A
hol a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volna kapható, egyszerűen rendeljük köz-
vetlenül az alábbi cím alatt:

Thierry Adolf LIMITED őrangyal-gyógyszertárától, Pregrada, Rohitsch-
Sauerbrunn mellett.

Központi raktár:

Budapesten Török J.; Zágrábban Mittelbach S.; és Bécsben Brady C. gyógyszerésztárában.

**Különlegességek
Gyermek Ruhák
és Felöltőkben.**

**Ószi és Téli
Felöltők,
Köpenyegek,
Gallérok**

1902-3. IDÉNY.

ÓRIAS-
VALANSIN-
EK

Párizsi divat áruház

Debreczen,
Főposta mellett

CH-
ZYOS
ARAK

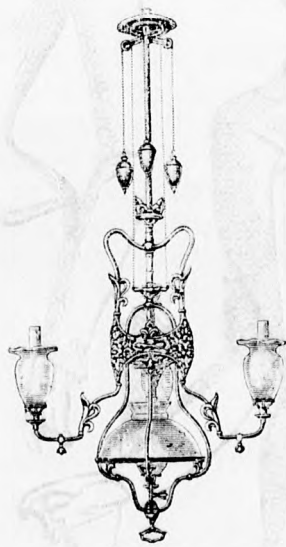
**Eredeti Modell és
Gyász Kalapok,
Gyermek
Fejkötők**

**Szörme Coliek,
Blousok,
Jouponok**

==== Kizárólag hazai gyártmány. ====

Kizárólag hazai gyártmány.

A MAGYAR FÉM- ÉS LÁMPAÁRU-GYÁR

részvénytársaság

gyári raktára

DEBRECZEN, Piacz-utca és Simonffy-utca sarok.
Gyár: BUDAPEST-KÖBÁNYÁN.

Ajánlja gyártmányait:

Légszesz csillárok, asztali és függő lámpákat

valamint

egyszerű lámpákat közönséges használatra.

BRONZE DISZTÁRGYAKAT,

— állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartók stb. —
a legmérsékeltőbb gyári árak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum

»KIRÁLY-OLAJ«

mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.
Helyben minden mennyiség házhoz szállittatik.

==== Kizárólag hazai gyártmány. ====

Kizárólag hazai gyártmány.

Gummi

és halhólyag elismert legbiztosabb óvszer, eredeti párisi csomagolásban. Orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan, tucatzaja 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. **Capot americans** (rövid): 4, 6, 8, 10. **Diana-öv** (havi kötszer) 8—11 korona. Dusan felszerelt raktár: irrigátorok, fecskendők, suspensoriumokban stb. Pessarium oclusivum. Mezinga tanár szerint csak orvosi rendelre adatik ki.

Uj! Aut vaginal spray! **Uj!** a legbiztosabb és legkényelmesebb női különlegesség ára kor. 15. Képes árjegyzéket, zárt borítékban, titoktartás mellett.

Keleli J. orvos-sebészeti mű- és kötszergyár. Alapítva 1878.
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület, szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és ki-tüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerékpárosok, evezősök, vitorlások, athleták, lövészek, tornászok dalárok, vadászok, veteránok, tűzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé. Elsőrendű ajánlatok.

Elegáns! Divatos. Szép!

500 darab **RAGLAN PALETÓ**

Még a készletből tart leszállított árban leszeladva.

Rózsa Lajos

legnagyobb női felöltő áruházában,
Debreczen, Kistemplom-bazár

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.